

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

BETÆNKNING

ANGÅENDE

PENSIONSFORHOLDENE FOR LÆRERE VED DE UNDER UNDERVISNINGSMINISTERIET HØRENDE PRIVATE SKOLER

FJERDE DEL

AFGIVET AF DET AF UNDERVISNINGSMINISTERIET
DEN 27. OKTOBER 1947 NEDSATTE UDVALG

BETÆNKNING NR. 103

1954

Indledning.

Efter afgivelsen af 3. del af betænkningen angående pensionsforholdene for lærere ved de under undervisningsministeriet hørende private skoler, der omhandlede pensionsordningen for lærere og lærerinder ved de statsanerkendte højskoler og landbrugsskoler, har udvalget overvejet tilvejebringelsen af en nyordning af pensionsforholdene for lærerinder ved de statsanerkendte husholdningsskoler gennem disse lærerinders optagelse i pensionskassen for højskoler og landbrugsskoler.

Det til brug herfor tilvejebragte materiale er bearbejdet i et underudvalg, bestående af formanden, hovedrevisor Dybdal, kontorchef i finansministeriet H. Salicath og fuldmægtig i undervisningsministeriet V. Hammer. I en række af møderne har tillige husholdningslærerinde frk. Johanne Sørensen deltaget. Endvidere har udvalgets rådgivende aktuar, underdirektør i Statsanstalten for Livsforsikring H. P. Rasmussen og fuldmægtig i undervisningsministeriet B. Brynskov ydet teknisk bistand som særligt sagkyndige. Underudvalget har foranstaltet den fornødne aktuarmæssige beregning opstillet samt på grundlag af de i det samlede udvalg fastlagte hovedretningslinier udarbejdet udkast til de ændringer til vedtægten for pensionskassen for højskoler og landbrugsskoler, som er en følge af husholdningsskolelærerindernes optagelse i denne kasse.

Det foreliggende vedtægtsudkast, jfr. afsnit III, har derefter været gennemgået og behandlet i det samlede udvalg, som har vedtaget at godkende udkastet.

4. DEL

Pensionsordningen for lærere ved de statsanerkendte husholdningsskoler m. v.

I. Lønforhold.

De gældende regler for tilskud til de statsanerkendte husholdningsskoler er fastsat i lov nr. 310 af 4. juli 1942 om husholdningsskoler og husholdningsseminarier m. m. med senere ændringer, jfr. undervisningsministeriets bekendtgørelse af 11. oktober 1947 og lov nr. 201 af 12. april 1949. Disse regler er i det store og hele opbygget efter tilsvarende principper som ved højskolerne og landbrugsskolerne, herunder også for så vidt angår tilskud til forstander- og lærerlønninger, jfr. herom nærværende betænkning 3. del, afsnit I.

Følgende afvigelser gør sig dog gældende:

Medens en fuldt beskæftiget højskolelærers pligtige timetal er fastsat til mindst 540 timer årlig med en årlig beskæftigelse i mindst 8 måneder som forudsætning, er en husholdningslærerindes pligtige timetal fastsat til mindst 960 timer årlig med et undervisningsår på mindst 10 måneder som forudsætning. Hvis en lærerinde har mere end 1 200 timer årlig, ydes der en forholdsmæssig beregnet timebetaling for de overskydende timer.

I aspiranttiden (de to første år) skal lønnen andrage mindst 90 pct. (ved højskoler og landbrugsskoler 75 pct.) af den for fast ansatte lærere normerede løn.

Til forstandere og lærere, der er fast ansat ved de heromhandlede skoler, ydes der af staten et direkte alderstillæg efter samme regler som ved højskoler og landbrugsskoler, hvorved bemærkes, at der i denne relation med hensyn til det årlige timetal kun kræves 540 timer som ved højskolerne og landbrugsskolerne.

Et betydeligt antal husholdningslærerinder er helt eller delvis beskæftiget ved undervisning i aftenskolen og i ungdomsskolen for ufaglært ungdom. — Reglerne om tilskud til disse skoleformer er fastsat i henholdsvis lovbekendtgørelse af 23. juni 1948 om tilskud til aftenskoler og lovbekendtgørelse af 16. juni 1948 om tilskud til ungdomsskoler for den ufaglærte ungdom. — Lærerne ansættes af den kommune, forening eller anden stedlige kreds, som har oprettet skolen, og er normalt timelønnede. Tilskud ydes i forhold til en i de nævnte love nærmere fastsat timebetalingssats, der for tiden (pr. 1. april 1954) udgør 8,40 kr. pr. time i såvel aften- som ungdomsskolen. Den faktiske timeløn ligger dog i en del tilfælde på grund af særlige tillæg fra kommuner og lign. over den tilskudsberettigede timeløn. Denne sidstnævnte timeløn reguleres i overensstemmelse med antallet af reguleringstillægsportioner til statens tjenestemænd. Staten og skolefonden udreder tilsammen 70 pct. af den tilskudsberettigede timebetaling i aftenskolen og aftenhøjskolen, medens staten alene udreder 50 pct. af lønnen i aftenungdomsskolen og 75 pct. i dagungdomsskolen. — Den resterende del af tilskudet udredes af den kommune eller stedlige kreds, som har oprettet skolen.

II. Pensionsforholdene og disses nyordning.

1. Adgangen og pligten til deltagelse i pensionsordningen.

Som det fremgår af redegørelsen i det indledende afsnit VI i nærværende betænkning 1. del, bar lærerinderne ved de statsanerkendte husholdningsskoler, ved aftenskoler og ved ungdomsskoler for den ufaglærte ungdom adgang til at være medlemmer af pensionskassen for lærerinder ved de statsanerkendte husholdningsskoler og de kommunale fortsættelseskursus, forudsat at vedkommende lærerinde mindst i 5/12 året er ansat ved en af de nævnte skoleformer. — Forstandere ved de statsanerkendte husholdningsskoler og de lærerinder, som har ret til det særlige alderstillæg fra staten (husholdningsskolelovens § 6, stk. 2 og 3), er forpligtet til medlemsskab af kassen.

Uagtet den nævnte kasse betegner sig som en pensionskasse, er den ikke en egentlig pensionskasse, men derimod — i lighed med den tidligere pensions- og understøttelseskasse for lærere ved de statsanerkendte høj- og landbrugsskoler — en opsparingskasse med stats-tilskud. Statstilskudet andrager i henhold til husholdningsskolelovens § 8, stk. 2 et beløb, svarende til det beløb, kassens medlemmer yder som årligt bidrag. Med hensyn til dette bidrag gør der sig en væsensforskel gældende i forhold til højskolernes tidligere pensionskasse, hvor medlemmets bidrag blev beregnet efter et i henhold til bestemmelserne i kassens hidtidige vedtægter fastsat forholdstal, medens medlemmets eget bidrag i husholdningsskolernes pensionskasse bestemmes af medlemmet selv og kan være forskelligt fra år til år. Bidraget må dog ikke overstige 1 000 kr. årlig, og hvert medlem skal i hvilket som helst på hinanden følgende 3 regnskabsår have bidraget med ialt mindst 75 kr. — Når et medlem på sin bidragsfond og tilskudsfond har indestående 30 000 kr., gives der ikke tilskud til yderligere indbetaling af bidrag. Iøvrigt har opsparingsordningerne indenfor de 2 hidtidige kasser i det væsentlige været ens. Det bemærkes dog, at der ikke — således som det var tilfældet for medlemmerne af den hidtidige understøttelseskasse for højskolelærerne — er tilvejebragt hjemmel for ydelse af et procenttillæg til husholdningsskolekassens „pensionister“.

Spørgsmålet om en forbedring af pensionsforholdene for de ved de statsanerkendte husholdningsskoler virkende lærerinder har hidtil måttet bero på en revision af de lønningsmæssigt nærtbeslægtede højskolelæreres forhold. Fra foreningen af husholdningslærerinder har udvalget gennem undervisningsministeriet modtaget et andragende om, at der i forbindelse med udvalgets overvejelser må blive søgt gennemført en pensionsordning for foreningens medlemmer, idet foreningen i denne forbindelse har anført, at den måtte finde det meget ønskeligt, at en nyordning også kom til at omfatte de i aften- og ungdomsskolen virkende husholdningslærerinder.

Efter gennemførelsen af nyordningen af høj- og landbrugsskolelærernes pensionsforhold må det anses for rimeligt, at der gennemføres en tilsvarende nyordning for de ved de statsanerkendte husholdningsskoler virkende forstandere og lærere. Udvalget har herved lagt vægt på, at disse skoler opretholdes med tilskud fra staten og oppebærer tilskud efter lignende regler som højskolerne, hvortil kommer, at de to skoleformer ofte vil være kombineret på samme skole, således at en forskellig ordning indenfor de heromhandlede områder i praksis vil forekomme mindre rimelig. Endvidere har man taget i betragtning, at medlemsskab af en pensionsordning efter husholdningsskoleloven i et vist omfang er obligatorisk for de ved husholdningsskolerne virkende forstandere og lærere.

Forsåvidt angår husholdningslærerinder, der virker indenfor andre områder — herunder specielt aften- og ungdomsskolelærerinder — gør tilsvarende forhold sig derimod ikke gældende.

Aften- og ungdomsskolerne etableres i ikke ringe omfang af kommunerne, der ligeledes yder tilskud til disse skoleformer. Det synes derfor nærliggende at rejse det spørgsmål, om kommunerne ikke bør deltage i udgifterne ved en eventuel pensionsordning. Dette forudsætter imidlertid, at der optages nærmere forhandlinger med kommunerne, hvilket formentlig ligger udenfor nærværende udvalgs arbejdsforudsætninger. Efter sit kommissorium og sin sammensætning har udvalget alene til opgave at behandle spørgsmålet om tilvejebringelse af en ensartet ordning af pensionsforholdene for lærere ved de under undervisningsministeriet hørende private skoler, og allerede under hensyn til de fornævnte skolars forhold til såvel staten som kommunerne må man derfor også anse det for tvivlsomt, om de i det hele omfattes af udvalgets kommissorium. Iøvrigt ville disse lærerinder — i hvert fald for tiden — ikke opfylde de principielle forudsætninger, der har været lagt til grund for oprettelsen af statsunderstøttede pensionskasser eller pensionsordninger af principielt tilsvarende karakter som statens, således at deres inddragelse under en statsunderstøttet pensionsordning, opbygget efter de principper, som er anlagt med hensyn til de af udvalget afgivne 3 betænkninger omhandlede pensionsordninger, ikke ville være i overensstemmelse med de hovedretningslinier, som der er redegjort for i 1. betæknings side 12. I så henseende bemærkes, at lærerinderne ved disse skoler i overvejende grad er timelønnede, ofte med arbejdstid forskudt til aftentimerne, og beskæftigelsen kan ikke forudsættes at være ubetinget vedvarende. Timelønnen er iøvrigt på grund af kommunale tillæg til lønnen ret uensartet.

Udvalget har derfor ikke ment at kunne tilvejebringe grundlag for et forslag om, at der for de ved disse skoler beskæftigede lærerinder gennemføres en pensionsordning efter de af udvalget anlagte hovedretningslinier. Tilsvarende gælder lærerinder, der beskæftiges ved andre skoleformer indenfor husholdningsskoleområdet, som ikke henhører til de statsanerkendte husholdningsskoler. Spørgsmålet om en videregående pensionsordning for disse lærerinder end den på grundlag af deres adgang til medlemsskab i den nuværende pensionskasse foreliggende, synes efter udvalgets opfattelse også naturligt at måtte bero på den fremtidige ordning af ungdoms- og aftenskolernes forhold, jfr. de i ungdomsskolekommissionens betænkning af oktober 1952 optagne forslag til en nyordning.

Da udvalget således kun har fundet grundlag for at fremsætte forslag til en nyordning for en del af de husholdningslærerinder, som hidtil har haft adgang til medlemsskab i husholdningsskolernes pensionskasse, har man anset det for naturligt at orientere sig om, hvorvidt det fra husholdningslærerindernes side under disse forhold måtte anses for mere hensigtsmæssigt, at også spørgsmålet om en revision af ordningen for de ved husholdningsskolerne ansatte lærerinder blev udskudt til afgørelse i forbindelse med en eventuel overvejelse af de samlede grupperes pensionsforhold.

Udvalget har herom forhandlet dels med husholdningslærerindernes organisation „Foreringen af Danske Husholdningslærerinder“, dels med den hidtidige kasses bestyrelse, der imidlertid begge har givet udtryk for ønsket om, at der om muligt tilvejebringes en ordning for husholdningsskolerne, uanset at udvalget ikke har ment at kunne foreslå andre husholdningslærerinder inddraget under nyordningen.

Udvalget må for sit vedkommende være enig i det rimelige heri, ikke mindst under hensyn til det foran anførte om højskoleområdet og husholdningsskoleområdets ensartede forhold, der yderligere gør det naturligt og hensigtsmæssigt, at de 2 skoleområder, som hver for sig dækker en begrænset kreds af personer, samles i een pensionskasse.

Ud fra samtlige foreliggende forhold er der derfor i udvalget enighed om at foreslå, at der tilvejebringes en nyordning af pensionsforholdene for de ved de godkendte hushold-

ningsskoler ansatte forstandere og lærerkæfter efter samme principper som for højskolerne og landbrugsskolerne og således, at nyordningen gennemføres ved, at der ved de fornødne vedtægtsændringer gives de pågældende adgang til medlemsskab af pensionskassen for højskoler og landbrugsskoler, hvis navn man i forbindelse hermed foreslår ændret til „Pensionskassen for højskoler, landbrugsskoler og husholdningsskoler“.

Som det fremgår af redegørelsen i afsnit I, anses efter husholdningsskoleloven en årlig undervisning i mindst 960 timer fordelt over mindst 10 måneder for fuld beskæftigelse ved beregningen af statens løntilskud til en husholdningsskole, medens højskoleloven i så henseende forudsætter mindst 540 timer i mindst 8 måneder.

Ligesom udvalget ved højskolerne og landbrugsskolerne har ment at måtte akceptere den af loven fastslåede forudsætning med hensyn til omfanget af fuld beskæftigelse ved fastsættelsen af de nærmere regler for omfanget af den beskæftigelse, som kan danne grundlag for optagelse i pensionsordningen, har man ment ved husholdningsskolerne at måtte lægge den af husholdningsskoleloven fastslåede ordning til grund, d. v. s. at der må forudsættes mindst 960 timers beskæftigelse i mindst 10 måneder.

Udvalget har dernæst overvejet, i hvilket omfang der måtte være mulighed for at give husholdningsskolelærerinder, som ikke opfylder de foran angivne betingelser med hensyn til fuld beskæftigelse, adgang til optagelse i pensionsordningen.

Ved højskolerne og landbrugsskolerne er der givet lærere med fuldt timetal (68 timer månedlig) i mindst 5 måneder årlig adgang til pensionsordningen. Dette er ganske vist begrundet i de særlige forhold for disse skoler, jfr. udvalgets 3. betænkning, side 9—10, men da de samme reale forhold stort set gør sig gældende indenfor husholdningsskoleområdet, vil det være vanskeligt at begrunde en regel, hvorefter husholdningsskolelærerinder med fuldt timetal (96 timer månedlig) i mindst 5 måneder ikke får adgang til pensionsordningen. Man har herved bl. a. tillagt det betydning, at der i henhold til husholdningsskoleloven — ligesom i højskoleloven — er hjemmel til at yde det særlige alderstillæg fra staten til lærerinder med mindst 5 måneders beskæftigelse, samt at det — ikke mindst ved de kombinerede skoler — af kursusmæssige grunde kan være umuligt for en skole at beskæftige vedkommende lærerinde udover et tidsrum af denne varighed. Lærerinder som de omhandlede vil imidlertid ofte være nødsaget til at have anden beskæftigelse i den øvrige del af året, for eks. ved andre skoleformer eller som husholdningskonsulenter, og der må derfor — som ved højskolerne og landbrugsskolerne — fastsættes nærmere regler til imødegåelse af dobbelt pensionering.

Udvalget har derimod ikke ment, at der er grundlag for at give lærerinder med et mindre timetal end 96 timer månedlig adgang til pensionsordningen. Ganske vist kræver husholdningsskoleloven kun et månedligt timetal af 68 som betingelse for ydelse af det særlige alderstillæg fra staten, men dette har man ikke ment at kunne tillægge afgørende betydning i den her omhandlede henseende. Man skal herved henvise til, at man for højskolelærernes vedkommende ubetinget har fastholdt kravet om fuldt timetal som betingelse for adgang til pensionsordningen, samt at en adgang til medlemsskab med begrænset timetal jævnsides med den foran foreslåede begrænsning i kravet til omfanget af den årlige beskæftigelse næppe vil være foreneligt med de krav, der normalt stilles med hensyn til et tilstrækkeligt beskæftigelsesmæssigt grundlag for en tjenestemandslignende pensionsordning.

I overensstemmelse hermed foreslår udvalget, at der gives adgang til medlemsskab for husholdningsskolelærerinder, der underviser i mindst 5 måneder årlig med et timetal af ikke under gennemsnitlig 96 timer månedlig, samt at dette medlemsskab efter de indenfor de

statsunderstøttede pensionskasser fulgte principper, jfr. betænkningens 1. del s. 14 f.f., gøres pligtmæssigt for dem, der opfylder betingelserne for optagelse.

Da det ved de af udvalget anstillede undersøgelser bar vist sig, at det overvejende flertal af husholdningsskolelærerinderne faktisk aflønnes med den i husholdningsskoleloven som betingelse for statstilskud fastsatte minimumsløn, der for årslønnens vedkommende — bortset fra de to prøveår — svarer til højskolelærernes minimumsløn, vil den for højskolelærerne fastsatte pensionslønningsskala også kunne lægges til grund ved fastsættelsen af husholdningsskolelærerindernes pensionsgivende løn. Denne pensionslønningsskala er, jfr. betænkning 3, side 7—8, opbygget under hensyntagen til minimumslønnen og det særlige alderstillæg fra staten og svarer stort set til førstelærerløn indenfor folkeskolens område. For 1. og 2. prøveår må der dog fastsættes en særlig sats for husholdningsskolelærerinder under hensyn til, at lønnen i disse år udgør 90 pct. af den for fast ansatte lærere normerede løn (ved højskolerne 75 pct.).

Pensionslønningsskalaen fremtræder herefter således:

1. og 2. prøveår	3294 kr.
1. - 3. - derefter.....	4 300 -
4. - 6. - —	4 820 -
7. - 9. - —	5 340 -
10. - 12. - —	5 980 -
derefter	6 500 -

Da husholdningsskoleloven i lighed med højskoleloven forudsætter, at skolerne kan aflønne deres lærerkræfter med seminarierløn, har udvalget anset det for rimeligt, at der også for husholdningsskolelærerinder åbnes adgang til pensionering efter denne skala under tilsvarende betingelser som for højskolelærerne fastsat. Det må således kræves, at den pågældende lærerinde til enhver tid oppebærer en lønning, der, eventuelt ind. det særlige alderstillæg fra staten, efter hendes anciennitet mindst svarer til lønnen med alle tillæg (bortset fra stedtillæg) for lærere ved statsseminarierne i henhold til tjenstemandsloven af 6. juni 1946 § 880 b. Endvidere må det være en forudsætning, at henførelse til seminarierlønsskalaen ikke finder sted efter det fyldte 50. år, ligesom det må være en betingelse, at den pågældende inden det fyldte 50. år vil have opnået 5 alderstillæg som seminarierlærer.

Forstandere foreslår udvalget som vedhøjskolerne henført til den foran angivne pensionslønningsskala for lærere, uanset omde driver skolen for egen regning eller er ansat med fast løn, og således at placeringen efter nævnte skala finder sted i overensstemmelse med den anciennitet i henseende til minimumsløn, som skolen skulle yde vedkommende som lærer ved denne. — Forstandere, der er ansat med fast løn, skal dog kunne henføres til seminarierlønsskalaen under samme betingelser som for lærere fastsat, medens forstandere, der driver skolen for egen regning, under visse nærmere i vedtægten fastsatte betingelser, skal kunne henføres til denne skala, såfremt mindst en af skolens faste lærerkræfter aflønnes med seminarierløn.

2. Pensionsordningens indhold.

En gennemførelse af udvalgets forslag vil således medføre, at husholdningsskolelærerinderne ved de statsanerkendte husholdningsskoler med de afvigelser, der følger af det foran anførte, helt vil blive indført under den for høj- og landbrugsskolelærerne gennemførte nyordning af pensionsforholdene.

De pågældende vil herefter efter nyordningens iværksættelse kun kunne optages i

pensionsordningen, forsåvidt de ved optagelsen er under 40 år, medmindre undervisningsministeriet efter indstilling fra kassens bestyrelse under særlige omstændigheder meddeler dispensation.

Husholdningsskolelærerinderne må endvidere ved optagelse i kassen præstere en helbredsattest svarende til den, der til enhver tid kræves ved fastansættelse i statstjenestemandstilling. Der er dog adgang til optagelse af personer med sådanne helbreds mangler, der vel ikke er til hinder for, at den pågældende kan bestride vedkommende stilling, men som dog medfører forøget risiko med hensyn til tidlig afgang fra tjenesten, idet det i disse tilfælde er en forudsætning, at helbredsmangelen vil kunne vurderes af det ved finansministeriets cirkulære af 25. september 1947 oprettede nævn for helbredsbedømmelser i tjenestemandssager.

Husholdningsskolelærerindernes ordinære bidrag til pensionsordningen vil efter nyordningens iværksættelse andrage 6 pct. af den pensionsgivende løn, medens statens årlige normaltilkud andrager 9 pct. Sker indtrædelsen i pensionskassen efter den pågældendes fyldte 31. år, forøges statens tilskud til 10 pct., og for de husholdningsskolelærerinder, der optages i pensionskassen efter det fyldte 32. år, foretages en efter forsikringsmæssige principper fastsat reduktion af pensionen, medmindre den pågældende vælger at svare et forhøjet bidrag. Bestyrelsen kan dog under særlige omstændigheder med undervisningsministeriets samtykke meddele dispensation, ligesom der på tilsvarende måde ved optagelsen i kassen kan tillægges et medlem en forhøjelse af ancienniteten, alt under forudsætning af, at der foretages en sådan efterbetaling af pensionsbidrag, som efter en forsikringsmæssig beregning er nødvendig.

Ved gennemførelsen af udvalgets forslag vil husholdningsskolelærerinderne få adgang til ved deres afgang fra tjenesten på grund af alder (det 65. år) eller svagelighed at oppebære en pension, der fastsættes efter principperne i tjenestemandsløven af 6. juni 1946.

Herefter vil pension i almindelighed ikke kunne oppebæres samtidig med løn eller pension fra offentlige eller statsunderstøttede pensionsområder.

Der kan også for husholdningsskolelærerindernes vedkommende være tale om deling af undervisningsvirksomhed mellem institutioner henhørende under flere pensionsområder, og i sådanne tilfælde kommer de i betænkningens 3. del side 12 omtalte regler til anvendelse. Det samme gælder for de tilfælde, hvor et under nærværende pensionsområde hørende medlem tillige er medlem af foreningskonsulenternes pensionsordning eller af en ikke statsunderstøttet, men under loven om tilsyn med pensionskasser henhørende pensionskasse, hvortil virksomheden yder tilskud.

Efter nyordningens gennemførelse vil husholdningsskolelærerinderne efter de i vedtægten nærmere angivne regler kunne overføre pensionsanciennitet og pensionsbidrag ved overgang mellem stillinger under nærværende pensionsområde og tilsvarende stillinger indenfor det offentlige eller andre statsunderstøttede pensionsordninger.

Husholdningsskolelærerindernes optagelse i højskolelærernes og landbrugsskolelærernes pensionskasse vil efter udvalgets opfattelse ikke nødvendiggøre anden ændring i ordningen af kassens administration — om hvilken ordning henvises til betænkningens 3. del side 13 — end den, at medlemsantallet i kassens bestyrelse må forøges fra 5 til 6, således at husholdningsskolelærerinderne får en repræsentant i bestyrelsen.

Som tidligere anført er der ikke — således som det har været tilfældet for højskolelærernes vedkommende — tilvejebragt hjemmel for at supplere de fra husholdningsskolekassen udbetalte pensioner med et dyrtidstillæg fra staten.

Ud fra tilsvarende betragtninger som dem, der foran er redegjort for, og som har

ført til udvalgets forslag om optagelse af husholdningsskolelærerinderne i højskolelærernes pensionskasse, må det imidlertid efter udvalgets opfattelse anses for naturligt, at husholdningsskolelærerinderne, som i lønningsmæssig henseende og med hensyn til beskæftigelsens omfang og karakter opfylder de principielle forudsætninger for inddragelse under en tjenstemandslignende pensionsordning, jfr. 1. del s. 12, også får adgang til en tilsvarende reguleringstillægsordning som den, der er gennemført for de øvrige af udvalget behandlede pensionsområder.

Man stiller derfor forslag om, at der ydes reguleringstillæg til grundpensionerne efter statens regler, således at de for højskolelærerne og de øvrige lærere indenfor de private undervisningsområder fastsatte principper med hensyn til reguleringstillæggets beregning i de tilfælde, hvor grundpensionen er reduceret som følge af nedsat beskæftigelse, eller hvor der ydes pensioner fra virksomheder under forskellige områder, jfr. nærmere herom nærværende betænkning 3. del, side 14, også finder anvendelse for husholdningsskolelærerinderne.

I henhold til udvalgets forslag vil en husholdningsskolelærerinde med højeste egenpension (pensionslønningskala § 5, stk. 2) opnå en grundpension på 4550 kr. samt reguleringstillæg m. v. (efter satsen for ikke-forsørgere pr. 1. april 1954) 4 591,20 kr. eller ialt 9 141,20 kr.

3. Ordningen for de nuværende medlemmer af husholdningsskolernes pensionskasse.

Udvalget foreslår, at nyordningen for ledere og lærere ved de statsanerkendte husholdningsskoler får virkning fra 1. april 1954.

På lignende måde som ved gennemførelsen af nyordningen for højskolelærerne har den omstændighed, at den hidtidige pensionskasse for husholdningslærerinderne kun har været en opsparingskasse, givet udvalget anledning til særlige overvejelser af spørgsmålet om, i hvilket omfang de nuværende medlemmer af denne kasse, som med hensyn til beskæftigelsens karakter og omfang opfylder de principielle forudsætninger for optagelse under nyordningen, kan overføres til denne.

Der er i udvalget enighed om, at tilsvarende betragtninger som de, der er anført i nærværende betænkning 3. del side 15, og som har ført til, at de ældre nuværende højskolelærere, som indtil nyordningen havde været medlemmer af højskolelærernes pensions- og understøttelseskasse, fik adgang til optagelse i den nye pensionskasse, også gør det ønskeligt og rimeligt, at ledere og lærere ved de statsanerkendte husholdningsskoler, der er medlemmer af husholdningsskolernes pensionskasse, får adgang til optagelse i den nye kasse.

Man har i forbindelse hermed også for husholdningsskolelærerindernes vedkommende anset det for forsvarligt og rigtigt i nogen grad at bortse fra de principielle forudsætninger, som i almindelighed må gøre sig gældende med hensyn til indtrædelse i en egentlig pensionsordning i en yngre alder, og har ligesom for højskolelærernes vedkommende i det væsentlige ment at burde lægge økonomiske synspunkter til grund ved overvejelser af husholdningsskolelærerindernes optagelse. Herved bemærkes, at det må være en naturlig forudsætning for husholdningsskolelærerindernes optagelse i den nye pensionskasse, at der finder overførsel sted til denne af de for de pågældende i den nuværende kasse opsparede beløb.

Ved behandlingen af spørgsmålet om, på hvilke vilkår de nuværende medlemmer af husholdningsskolernes pensionskasse kan overgå under nyordningen, har udvalget måttet tage det særlige forhold i betragtning, at husholdningsskolelærerinderne, som foran side 5 anført, ikke som højskolelærere har betalt bidrag, beregnet efter et i henhold til bestemmelserne i kassens hidtidige vedtægter fastsat forholdstal, men et bidrag, der er bestemt af medlemmet selv, og som har kunnet være forskelligt fra år til år.

Dette forhold har medført, at de enkelte medlemmers i pensionskassen opsparede beløb er af meget forskellig størrelse. Medens de opsparede beløb således for en række medlemmers vedkommende ikke vil kunne dække grundpensionen efter de nye regler, vil det opsparede beløb i andre tilfælde kunne afgive dækning for en sådan pension under forudsætning af, at pensionen beregnes på grundlag af den i vedtægten indeholdte pensionslønningsskala.

Under hensyn til det anførte har man i udvalget været enig om at foreslå, at de ved nyordningens ikrafttræden fastansatte ledere og lærere ved de statsanerkendte husholdningsskoler, der er medlemmer af husholdningsskolernes pensionskasse, skal have adgang til optagelse under nyordningen, forudsat at de i overensstemmelse med den foreslåede almindelige regel underviser mindst 5 måneder årligt og har fuldt timetal, d. v. s. ikke under gennemsnitligt 96 timer månedlig.

Forsåvidt de pågældende er under 40 år, bør optagelsen under nyordningen efter udvalgets opfattelse være obligatorisk på tilsvarende måde som for de husholdningsskolelærerinder, der fremtidig ansættes. Er de pågældende derimod over 40 år, foreslås det, at de inden 1. april 1955 ved skriftlig meddelelse til bestyrelsen kan fremsætte begæring om optagelse.

Det må være en betingelse for optagelse i pensionskassen, at husholdningsskolelærerinderne, der ikke i den hidtidige pensionskasse har præsteret helbredsattest, ved fremlæggelse af en helbredserklæring, udfærdiget efter en af bestyrelsen nærmere foreskrevet formular, dokumenterer tilfredsstillende helbred.

Der er i udvalget enighed om, at det i overensstemmelse med de sædvanligt fulgte principper må være en forudsætning for de pågældendes optagelse med adgang til pension efter vedtægtens ordinære regler, at de er indmeldt i husholdningsskolernes pensionskasse inden det 40. år.

Endvidere må det som følge af det foran anførte om opsparingens uensartede størrelse være en betingelse for sådan optagelse, at der er dækning for pension i forhold til en på forsikringsmæssigt grundlag fastsat anciennitet fra et tidspunkt, der ikke ligger tidligere end 5 år efter indmeldelsen — dog tidligst det 35. år — og inden den pågældendes fyldte 45. år.

For de foran omhandlede medlemmer foreslås ancienniteten fastsat fra det tidspunkt, fra hvilket der er forsikringsmæssig dækning for pensionen med dækningsprocent efter vedtægtens almindelige regler.

I enkelte tilfælde er de opsparede beløb større end nødvendigt til at afgive dækning for den vedtægtsmæssige pension. For sådanne medlemmer foreslår udvalget, at halvdelen af det overskydende beløb, der i det væsentlige svarer til medlemmets egen opsparing, anvendes til en på forsikringsmæssigt grundlag fastsat forøgelse af dækningsprocenten. Forsåvidt der herved er dækning for mere end ordinær pension med dækningsprocent 100, foreslår udvalget, at værdien af det herefter overskydende beløb med tillæg af renter anvendes til ydelse af et særligt tillæg til pensionen, der fragår i reguleringstillæget.

For husholdningsskolelærerinder, som er medlemmer af den hidtidige pensionskasse, men som ikke opfylder de fornævnte betingelser for optagelse under nyordningen med adgang til ordinær pension, har udvalget fundet det rimeligt, at de pågældende efter bestyrelsens nærmere bestemmelse i hvert enkelt tilfælde kan optages i pensionskassen med adgang til en forsikringsmæssigt beregnet pension.

Det bør dog efter udvalgets opfattelse være en forudsætning for en sådan ordning, at de pågældende er indmeldt i husholdningsskolernes pensionskasse inden det fyldte 50.

år, og at der er dækning for pension i forhold til en på forisringsmæssigt grundlag fastsat anciennitet fra et tidspunkt, der ikke ligger tidligere end 5 år efter indmeldelsen i husholdningsskolekassen, og inden det 55. år. Iøvrigt forudsættes det, at der kun finder optagelse sted i tilfælde, hvor forholdene, herunder navnlig den pågældendes alder, det opsparede beløbs størrelse og omfanget af medlemmets hidtidige virksomhed, gør optagelsen rimelig. Ancienniteten foreslås fastsat på tilsvarende måde som foran anført for medlemmer, der får adgang til ordinær pension.

Reguleringsstillæget foreslås fastsat efter samme principper som for højskolelærernes vedkommende, jfr. betænkningens 3. del side 16.

I de tilfælde, hvor der ikke er eller har været fuld beskæftigelse, foreslås pensionen beregnet i forhold til beskæftigelsens omfang i hele medlemstiden efter det 30. år, derunder tiden forud for nyordningens ikrafttræden.

For medlemmer, hvis pensionsgivende tjenestetid i overensstemmelse med foranstående regnes fra et tidspunkt, som ligger efter den pågældendes fyldte 32. år, foreslås egen- og enkepensionen nedsat som foran side 9 anført, dog at bestyrelsen efter indhentet erklæring fra pensionskassens aktuar skal kunne tillade, at der, hvis omstændighederne taler derfor, i stedet ydes et aktuarmæssigt beregnet forhøjet bidrag.

Efter de for udvalget foreliggende oplysninger aflønnes ingen af de nuværende husholdningsskolelærerinder med seminarielærerlønning. Udvalget har imidlertid fundet det rimeligt, at der for de medlemmer, som på et senere tidspunkt måtte overgå til en sådan aflønning på tilsvarende måde som for højskolelærere åbnes adgang til, at de fra dette tidspunkt i pensionsbidragsmæssig henseende kan henføres til seminarielærerskalaen, forudsat at de opfylder vedtægtens almindelige betingelser herfor.

Der er i udvalget enighed om, at det må være en naturlig forudsætning for gennemførelsen af udvalgets forslag, at ledere og lærere ved de statsanerkendte husholdningsskoler efter nyordningens ikrafttræden kun har adgang til pension ved optagelse under denne ordning, således at de pågældende efter det nævnte tidspunkt ikke kan optages i den nuværende kasse.

Denne kasse vil herefter foruden de udenfor husholdningsskolerne beskæftigede husholdningslærerinder fremtidig kun omfatte de husholdningsskolelærerinder, som enten ikke har opfyldt betingelserne for overgang til den nye pensionskasse, eller som ikke har fremsat begæring om overgang, jfr. det foran s. 11 anførte.

I overensstemmelse med de sædvanligt fulgte principper omfattes de inden vedtægtens ikrafttræden af husholdningsskolernes pensionskasse udtrådte medlemmer ikke af den foreslåede nyordning, som heller ikke kommer til anvendelse på sådanne medlemmers efterladte.

4. Økonomisk oversigt.

Som det fremgår af den som bilag til nærværende betænkning optrykte redegørelse fra udvalgets aktuar, vil antagelig 73 tjenstgørende medlemmer af „Pensionskassen for lærerinder ved de statsanerkendte husholdningsskoler og de kommunale fortsættelseskursus“ overgå til „Pensionskassen for højskoler og landbrugsskoler“ efter nyordningens gennemførelse, idet der samtidig finder overførsel sted til denne pensionskasse af de for de pågældende under den tidligere ordning opsparede beløb, der ifølge den foretagne opgørelse andrager ialt ca. 615 000 kr.

Efter den på grundlag af udvalgets forslag til nyordning foretagne statusopgørelse

pr. 1. april 1954 vil der, for at pensionskassen skal kunne opfylde sine forpligtelser efter forslaget, udkræves en præmiereserve på 615 000 kr.

Da denne præmiereserve svarer til det beløb, der som ovenfor anført kan overføres til pensionskassen for de medlemmer, som overgår fra den hidtidige ordning, vil nyordningens gennemførelse således ikke medføre, at der fra statens side må ydes særligt tilskud til dækning af pensionsforpligtelser for overførte medlemmer.

Den årlige udgift fra staten til pensionsbidrag for de lærerinder, som efter udvalgets forslag vil blive omfattet af nyordningen, vil ifølge den foretagne beregning udgøre ca. 46 000 kr. efter forholdene pr. 1. april 1954. Da statens årlige pensionstilskud til de husholdningsskolelærerinder, som overføres fra den nuværende pensionskasse, senest har udgjort ca. 20 000 kr., vil merudgiften pr. 1. april 1954 således andrage ca. 26 000 kr.

Der er indenfor udvalget enighed om at foreslå, at den nye pensionsordning for lærerinderne ved de statsanerkendte husholdningsskoler træder i kraft fra den 1. april 1954 at regne.

III. Forslag til vedtægter.

Udvalget har herefter udarbejdet sålydende forslag til vedtægter for pensionskassen for højskoler, landbrugsskoler og husholdningsskoler.

I. Pensionskassens navn, formål og midler.

§ 1.

Stk. 1. Pensionskassens navn er „Pensionskassen for højskoler, landbrugsskoler og husholdningsskoler“. Kassens hjemsted er for tiden Odense, og dens formål er at yde sine medlemmer pension efter de nedenfor anførte regler.

Stk. 2. De hertil fornødne midler tilvejebringes ved:

- a. bidrag fra medlemmerne, jfr. § 5.
- b. et årligt tilskud fra staten, der udgør 9 pct. af medlemmernes lønningsindtægt, beregnet som i § 5 anført. For medlemmer, hvis alder ved indtrædelse i pensionskassen ligger efter det fyldte 31. år, andrager tilskuddet 10 pct.
- c. udbyttet af pensionskassens formue.
- d. eventuelle efterbetalinger og overførsler af pensionsbidrag, jfr. §§ 5 og 6.
- e. statens eventuelle ekstraordinære bidrag.

Stk. 3. Pensionskassens formue skal med fradrag af en passende kontant kassebeholdning anbringes og båndlægges i overensstemmelse med bestemmelserne i § 14 i bekendtgørelse af 19. juli 1950 af lov om tilsyn med pensionskasser.

II. Kassens medlemmer.

§ 2.

Stk. 1. Som medlemmer af nærværende kasse kan optages ledere af og lærere ved skoler, som er godkendt i henhold til lov nr. 311 af 4. juli 1942 om folkehøjskoler og landbrugsskoler med senere ændringer, jfr. undervisningsministeriets lovbekendtgørelse af 16. september 1947 og i henhold til lov nr. 310 af 4. juli 1942, jfr. lovbekendtgørelse nr. 444 af 11. oktober 1947 om husholdningsskoler.

Endvidere kan bestyrelsen med undervisningsministeriets godkendelse optage ledere og lærere ved andre statsanerkendte skoler, som er organiseret som de i ovennævnte

love omhandlede skoler, men som ikke opfylder betingelserne for godkendelse direkte i henhold til disse love.

Stk. 2. Det påhviler lederne af de herhenhørende skoler at drage omsorg for, at enhver, der opfylder betingelserne for optagelse i pensionskassen, indmeldes i denne.

Stk. 3. Det påhviler ethvert medlem ved sin optagelse (genoptagelse, overgang fra et andet pensionsområde) i kassen at fremlægge en helbredsattest, svarende til den, der til enhver tid kræves ved fast ansættelse i statstjenestemandsstilling, eventuelt sådan helbredsattest, som afgiver grundlag for optagelse mod medlemsbidrag fastsat efter reglerne i § 5, stk. 1, 2. pkt.

Stk. 4. Det er en betingelse for optagelse i pensionskassen, at de pågældende har dansk indfødsret, medmindre undervisningsministeriet i særlige tilfælde meddeler dispensation.

Stk. 5. Bestyrelsen kan med undervisningsministeriets godkendelse fritage ledere og lærere for indtrædelse i kassen, for så vidt der på anden måde måtte være sikret dem en passende egenpension.

§ 3.

Stk. 1. Kun højskole- og landbrugsskolelærere, der underviser mindst 5 måneder årlig, og som har et timeantal af ikke under gennemsnitlig 68 timer månedlig, samt husholdningsskolelærerinder, der underviser mindst 5 måneder årlig, og som har et timetal af ikke under gennemsnitlig 96 timer månedlig, kan være medlemmer af pensionskassen. Bestyrelsen kan dog bestemme, at en lærer, hvis beskæftigelse midlertidigt går ned herunder, kan forblive som medlem af kassen.

Stk. 2. Medlemmer, hvis virksomhed omfatter arbejde dels ved en af de af nærværende kasse omfattede skoleformer, dels i statens, folkeskolens, folkekirkens eller en kommunes tjeneste, eller som beklæder en stilling, der gør vedkommende til medlem af en anden statsunderstøttet pensionskasse, kan, for så vidt deres virksomhed ved de heromhandlede skoler bevirker nedsat tjenestetid og dermed nedsat lønning og pension fra det offentlige eller vedkommende statsunderstøttede pensionskasse, være medlemmer af nærværende pensionskasse med hensyn til deres virksomhed ved de heromhandlede skoler. Den samlede pension kan dog ikke overstige fuld tjenestemandspension beregnet forholdsmæssigt efter de forskellige stillinger, i hvilke den pågældende har virket. Det er en betingelse, at de pågældende i deres samlede virksomhed mindst har den i stk. 1 nævnte minimumsbeskæftigelse.

Stk. 3. Ledere og lærere ved de under nærværende pensionskasse hørende skoler, der tillige som landbrugskonsulenter, husholdningskonsulenter m. v. (foreningskonsulenter) er medlemmer af den for disse gældende statsunderstøttede pensionsordning, kan, for så vidt angår deres virksomhed ved de af nærværende vedtægt omfattede skoler, være medlemmer af nærværende pensionskasse. Såfremt pensionen fra sidstnævnte pensionskasse i forbindelse med den fra foreningskonsulenternes pensionsordning opnåede pension eller livrente (evt. fingeret livrente) overstiger den pension, som medlemmet ville have opnået fra nærværende kasse ved fuld årlig beskæftigelse (for højskolelærere 8 måneder, for husholdningslærerinder 10 måneder) under kassens område tidligst fra det fyldte 30. år, reduceres pensionen fra nærværende kasse med det overskydende beløb. På samme måde reduceres enkepension og børnepension. Tilsvarende gælder ved deltagelse i andre statsunderstøttede pensionsordninger, med hensyn til hvilke reglerne i stk. 2 ikke kan komme til anvendelse.

For så vidt vedkommende er medlem af ikke statsunderstøttede, men under loven om tilsyn med pensionskasser henhørende pensionskasser, hvortil virksomheden yder tilskud, finder en tilsvarende reduktion sted efter bestyrelsens nærmere bestemmelse.

§ 4.

Stk. 1. Optagelse i pensionkassen kan — bortset fra de i afsnit IV omhandlede tilfælde — ikke finde sted efter det fyldte 40. år, medmindre undervisningsministeriet på grundlag af indstilling fra pensionskassens bestyrelse meddeler dispensation. Tilsvarende gælder genoptagelse efter det fyldte 40. år, såfremt pågældendes udtræden skete efter eget ønske eller anden ham tilregnelig årsag.

Stk. 2. Alle medlemmer har medlemsret fra deres indtrædelse i kassen. Indtrædelsen regnes fra begyndelsen af den måned, i hvilken medlemmet efter overtagelse af virksomhed ved de heromhandlede skoler opfylder betingelserne for indmeldelse. Det i § 5 omhandlede bidrag betales fra dette tidspunkt.

III. Medlemmernes bidrag.

§ 5.

Stk. 1. Som bidrag til pensionskassen betaler hvert medlem, som har fremskaffet tilfredsstillende helbredsattest, 6 pct. af den vedkommende tillagte lønningsindtægt, jfr. dog stk. 7 og 8. For medlemmer, der ved optagelsen ikke har kunnet præstere tilfredsstillende helbredsattest, fastsættes bidraget af bestyrelsen efter indhentet udtalelse fra det ved finansministeriets cirkulære af 25. september 1947 oprettede nævn for helbredsbedømmelser i tjenestemandssager.

Beløbet afkortes i den medlemmerne tilkommende lønning og indbetales af skolen til pensionskassen efter bestyrelsens nærmere bestemmelse dog mindst 2 gange årlig.

Stk. 2. Medlemmer — bortset fra de nedenfor i stk. 3 og 5 omhandlede — betaler pensionsbidrag af og pensioneres efter nedenstående skala:

Ved højskoler og landbrugsskoler:

1. og 2. prøveår	2 745	kr.
1.—3. år derefter	4 300	-
4_ 6. - —	4 820	-
7.—9. - —	5 340	-
10.—12. - —	5 980	-
derefter	6 500	-

Ved husholdningsskoler:

1. og 2. prøveår	3 294	kr.
1.—3. år derefter	4 300	-
4.—6. - —	4 820	-
7.—9. - —	5 340	-
10.—12. - —	5 980	-
derefter	6 500	-

Henførelse til skalaen finder sted i overensstemmelse med den pågældendes anciennitet i henseende til den godkendte minimumsløn, som skolerne skal yde.

Stk. 3. Medlemmer, hvis samlede løn — eventuelt i forbindelse med det af staten i henhold til højskolelovens § 8, stk. 2, eller husholdningsskolelovens § 6, stk. 2 ydede alderstillæg — er fastsat således, at den pågældende efter sin anciennitet til enhver tid oppebærer en løn, der mindst svarer til lønningen med alle tillæg, bortset fra stedtillæg, for lærere ved statsseminarierne i henhold til tjenestemandsløvens § 880 b, kan sættes i bidrag af og pensioneres i forhold til den til sidstnævnte løn svarende grundløn samt alderstillæg og almindeligt pensionsgivende tillæg.

Såfremt den pågældende overgår til aflønning som seminarielærer fra placering på den i stk. 2 nævnte skala, sættes han i bidrag på det nærmest højere løntrin som stats-

seminarielærer. Overgår han fra en af de nedenfor i § 6 omhandlede stillinger udenfor høj- og landbrugsskolernes eller husholdningsskolernes område, kan han sættes i bidrag efter det løntrin som statsseminarielærer, som han under anvendelse af principperne i stats-tjenestemandslovens § 883 kunne være placeret på ved overgang til en statsseminarie-lærerstilling.

Henførelse til eller overgang til bidragsbetaling efter seminarielærerskalaen kan dog ikke ske efter det fyldte 50. år, ligesom det er en forudsætning, at medlemmet inden det fyldte 50. år vil have opnået 5 alderstillæg som seminarielærer. Under særlige omstændigheder kan bestyrelsen tillade fravigelse fra disse regler efter indhentet erklæring fra kassens aktuar.

Stk. 4. Forstandere — bortset fra de nedenfor i stk. 5 omhandlede — betaler pensionsbidrag af og pensioneres efter den i stk. 2 omhandlede skala. Henførelse til denne skala finder sted i overensstemmelse med den anciennitet i henseende til minimumsløn, som skolen skulle yde den pågældende, såfremt han var ansat som lærer.

Stk. 5. Forstandere, hvis løn er fastsat som i stk. 3 angivet, kan henføres til seminarielærerskalaen i overensstemmelse med de i nævnte bestemmelse indeholdte regler.

Forstandere, der driver skolen for egen regning, kan kun henføres til denne skala, såfremt mindst een af skolens fuldt beskæftigede lærere aflønnes som anført i stk. 3, afsnit 1; henførelse til eller overgang til denne skala kan dog ikke ske efter lederens fyldte 50. år og kun under forudsætning af, at han, såfremt han havde oppebåret fast løn som lærer eller forstander, ville have opnået 5 alderstillæg som seminarielærer. Under særlige omstændigheder kan bestyrelsen tillade fravigelse fra disse regler efter indhentet erklæring fra kassens aktuar.

Stk. 6. For lærere ved højskoler og landbrugsskoler, der underviser mindre end 8 måneder årlig og for ledere af sådanne skoler med mindre end 8 måneders årlig virksomhed, nedsættes bidragsbetalingen forholdsmæssigt, og placering på den i stk. 2 nævnte skala (og eventuelt seminarielærerskalaen) sker således, at tiden kun medregnes i samme forhold, jfr. iøvrigt reglerne i stk. 8 om pensionens beregning eller forhøjelse af bidraget. Tilsvarende gælder for lærerinder ved husholdningsskoler, der underviser mindre end 10 måneder årlig, og ledere af sådanne skoler med mindre end 10 måneders virksomhed.

Stk. 7. For et medlem, hvis indtrædelsesalder i pensionskassen ligger efter det fyldte 32. år, nedsættes pensionen på følgende måde:

Er den pågældende

fyldt 32 år, men ikke 33, nedsættes pensionen til 97 pct.

— 33 -,	—	— 34,	—	—	- 94 -
— 34 -,	—	— 35,	—	—	- 91 -
— 35 -,	—	— 36,	—	—	- 89 -
— 36 -,	—	— 37,	—	—	- 84 -
— 37 -,	—	— 38,	—	—	- 80 -
— 38 -,	—	— 39,	—	—	- 76 -
— 39 -,	—	— 40,	—	—	- 73 -

For senere indtrædende medlemmer må der i hvert enkelt tilfælde foretages en forsikringsmæssig beregning af den pension, der vil kunne ydes (dækningsprocenten).

Et medlem, der indtræder eller genindtræder i pensionskassen efter det fyldte 32. år, kan dog i stedet for at få pensionen nedsat vælge at svare forhøjet bidrag efter følgende skala:

Er den pågældende

fyldt	32 år, men ikke	33	.....	6½	pct.
—	33	—	— 34	7	-
—	34	—	— 35	7½	-
—	35	—	— 36	8	-
—	36	—	— 37	9	-
—	37	—	— 38	10	-
—	38	—	— 39	11	-
—	39	—	— 40	12	-

For senere ind trædende eller genindtrædende medlemmer beregnes bidraget i hvert enkelt tilfælde af pensionskassens aktuar.

Stk. 8. For medlemmer, der efter det fyldte 30. år har undervist ved højskoler og landbrugsskoler mindre end 8 måneder årligt, og for ledere af sådanne skoler med mindre end 8 måneders årlig virksomhed, nedsættes pensionen i forhold til den gennemsnitlige beskæftigelsesgrad, således at hvert skoleår medregnes på følgende måde:

7	måneders undervisning	medregnes	med	87	pct.
6	—	—	—	72	-
5	—	—	—	58	-

For medlemmer, der efter det fyldte 30. år har undervist ved husholdningsskoler 5 måneder årligt, medregnes hvert skoleår ved beregning af den gennemsnitlige beskæftigelsesgrad med 45 pct.

Tilsvarende regler finder anvendelse, såfremt der midlertidig forekommer beskæftigelse af andet omfang, jfr. § 3, stk. 1, 2. pkt., eller tjenstledighed, jfr. § 9, stk. 3.

Et medlem med nedsat beskæftigelse kan mod bidragsforhøjelse få foranstående beskæftigelseskvotienter forøget efter følgende regler:

6 måneders undervisning ved højskoler og landbrugsskoler kan medregnes efter en beskæftigelseskvotient på 6/8 mod en bidragsforhøjelse på ½ pct.

5 måneders undervisning ved højskoler og landbrugsskoler kan medregnes med en beskæftigelseskvotient på 5/8 mod en bidragsforhøjelse på 1 pct.

5 måneders undervisning ved husholdningsskoler kan medregnes med en beskæftigelseskvotient på ½ mod en bidragsforhøjelse på 1½ pct.

Stk. 9. Når særlige grunde taler derfor, og undervisningsministeriet samtykker deri, kan der af bestyrelsen dispenseres fra reglen i stk. 7, ligesom der på tilsvarende måde ved ansættelsen kan tillægges et medlem en forhøjelse af ancienniteten, alt under forudsætning af, at der som efterbetaling af bidrag indskydes et beløb, hvis størrelse i hvert enkelt tilfælde fastsættes på grundlag af en af pensionskassens aktuar foretagen beregning.

IV. Overgang fra eller til andre pensionsomåder.

§ 6.

Stk. 1. Ved overgang fra stilling som leder eller lærer i staten eller folkeskolen til stilling som leder eller lærer indenfor et under pensionskassen henhørende undervisningsområde medregnes ved pensionsalderens fastsættelse den pågældendes pensionsgivende tjenestetid i staten eller folkeskolen. Ved overgang inden det fyldte 50. år overføres, jfr. § 870 i lov af 6. juni 1946 om statens tjenestemænd og § 39 i lov af 12. juli 1946 om lønninger m. m. til folkeskolens lærere, fra statskassen eller vedkommende skolefond til pensions-

kassen et beløb, der udgør 12 pct. af den hidtidige pensionsgivende indtægt efter det fyldte 30. år.

Finder overgang sted efter det fyldte 50. år, foretages en forsikringsmæssig beregning af den til vedkommendes alder, pensionsanciennitet og lønklasse i staten eller folkeskolen svarende forsikringsmæssige reserve, og det således udkomne beløb overføres til pensionskassen.

Stk. 2. Ved overgang til en stilling indenfor pensionskassens område fra en stilling som leder eller lærer ved andre under undervisningsministeriet hørende private skoler kommer tilsvarende regler om medregning af den tidligere pensionsgivende tjenestetid til anvendelse, forsåvidt den pågældende er medlem af en til vedkommende skolevirksomhed knyttet statsunderstøttet pensionskasse, der hjemler ret til overførsel af pensionsbidrag som ovenfor anført.

Stk. 3. Foranstående regler kan af bestyrelsen med undervisningsministeriets godkendelse helt eller delvis bringes til anvendelse ved overgang til en stilling indenfor pensionskassens område fra en stilling som tjenestemand i folkekirken, leder eller lærer i Københavns kommunale skolevæsen eller som leder eller lærer ved en anden institution, hvor stillingen har været forbundet med medlemsskab i en statsunderstøttet pensionskasse (pensionsordning). Tilsvarende gælder ved overgang fra en stilling, der har været forbundet med medlemsskab i „Pensionskassen af 1950 for forskellige private kirkelige institutioner“.

Stk. 4. Ved overgang til en stilling indenfor pensionskassens område med fuldstændig opgivelse af beskæftigelse, der har været forbundet med medlemsskab i den for foreningskonsulenter gældende statsunderstøttede pensionsordning, kan bestyrelsen efter indhentet erklæring fra pensionskassens aktuar ved pensionsalderens fastsættelse helt eller delvis medregne den pågældendes anciennitet under sidstnævnte pensionsordning, ligesom den i § 5, stk. 7, anførte dækningsprocent eventuelt vil kunne forhøjes, alt under forudsætning af, at der ved endelig udtrædelse af den for konsulenterne gældende pensionsordning derfra sker overførsel af den fulde godtgørelse til pensionskassen.

§ 7.

Stk. 1. Finder omvendt overgang sted fra stilling som leder eller lærer indenfor et under pensionskassen hørende undervisningsområde til pensionsberettigende stilling som leder eller lærer i staten eller folkeskolen, overføres der, forsåvidt den pensionsgivende tjenestetid i pensionskassen helt eller delvis medregnes ved fastsættelsen af pågældendes pensionsanciennitet i staten eller folkeskolen, bidrag fra pensionskassen til vedkommende offentlige kasse i det i § 6, stk. 1, fastsatte omfang.

Stk. 2. Tilsvarende overførsel af bidrag finder sted ved overgang til stilling som leder eller lærer ved andre under undervisningsministeriet hørende private skoler, forsåvidt pågældende optages i en til vedkommende skolevirksomhed knyttet statsunderstøttet pensionskasse med medregning af den i pensionskassen tilbagelagte pensionsgivende tjenestetid ved pensionsanciennitetens fastsættelse.

Stk. 3. Foranstående regler kan af bestyrelsen med undervisningsministeriets godkendelse helt eller delvis bringes til anvendelse, når et medlem af pensionskassen overgår til en stilling som tjenestemand i folkekirken, leder eller lærer i Københavns kommunale skolevæsen eller som leder eller lærer ved en anden institution, hvor stillingen er forbundet med medlemsskab i en statsunderstøttet pensionskasse (pensionsordning). Tilsvarende

gælder ved overgang til en stilling, der er forbundet med medlemskab i „Pensionskassen af 1950 for forskellige private kirkelige institutioner“.

Stk. 4. Ved endelig overgang fra en stilling under nærværende pensionskasse til en stilling, der er forbundet med medlemskab i den for foreningskonsulenter gældende statsunderstøttede pensionsordning, kan bestyrelsen bestemme, at der til den nævnte pensionsordning overføres indtil 12 pct. af den pågældendes pensionsgivende indtægt efter det fyldte 30. år. Størrelsen af det beløb, der overføres, bestemmes på grundlag af en erklæring fra pensionskassens aktuar i forhold til aflønningen i konsulentstillingen. Det er en betingelse for en sådan overførsel, at den forsikringspolice, der erhverves for overførselsbeløbet, ikke senere kan tilbagekøbes, medmindre undervisningsministeriet under ganske særlige forhold meddeler tilladelse hertil.

V. Ophør af medlemmernes forpligtelser og rettigheder.

§ 8.

Stk. 1. Medlemmernes pligt til at yde bidrag til kassen ophører med deres udtrædelse af den virksomhed, der i henhold til § 2 betinger deres medlemskab af kassen, jfr. dog bestemmelsen i § 9, stk. 3.

Stk. 2. Dør et medlem, der ikke er afgået fra sin stilling med pension, uden at efterlade sig enke eller uforsørgede børn under 18 år, forbliver de af ham indbetalte bidrag i pensionskassen.

Stk. 3. Medlemmerne hæfter ikke for pensionskassens forpligtelser.

§ 9.

Stk. 1. Udtræder et medlem efter eget ønske af pensionskassen uden at være berettiget til pension, har han krav på en godtgørelse, der svarer til de af ham selv indbetalte bidrag med renter 4 pct. p. a. af det ved hvert års begyndelse indestående beløb med tillæg af 2 pct. af de i fratrædelsesåret tilkomne beløb. Udbetalingen finder sted, når det fornødne grundlag herfor er tilvejebragt.

Det beløb, som et medlem måtte have krav på, skal — medmindre forsikringsrådet tillader anden anvendelse — indbetales til en anden under statstilsyn stående pensionskasse eller den forsikringsmæssige pensionsordning, hvortil den pågældende måtte overgå, eller, hvis dette ikke bliver tilfældet, anvendes som indskud for en pensionsforsikring eller livrente i et anerkendt livsforsikringsselskab (pensionsforsikringsselskab). I sidstnævnte tilfælde vil beløbet dog på medlemmets begæring være at udbetale kontant, såfremt det ikke overstiger den pågældendes pensionsgivende lønning for det sidste år.

Stk. 2. Skyldes udtrædelsen den omstændighed, at medlemmet overgår til en stilling under anvendelse af reglerne i afsnit IV om medtagelse af pensionsanciennitet mod overførsel af pensionsbidrag, har den pågældende ikke krav på udtrædelsesgodtgørelse. Det samme gælder, såfremt overgangen til en af de i afsnit IV omhandlede stillinger finder sted inden den pågældendes fyldte 30. år.

Stk. 3. Når særlige grunde taler derfor, kan bestyrelsen for et år ad gangen, dog højst indtil 5 år, tillade et medlem at lade sit indskud indestå i kassen. Han betragtes i dette tidsrum som „hvilende“ medlem og har ret til påny at indtræde i sædvanligt medlemsforhold, såfremt han inden nævnte frist opnår ansættelse i en stilling, der giver ret til at

være medlem af kassen. Medlemmet bevarer sin pensionsret i det tidsrum, hvori medlemsretten er hvilende.

Bestyrelsen kan under ganske særlige omstændigheder tillade, at et medlem, der overgår til en virksomhed udenfor pensionskassens område, bevarer sit sædvanlige medlemsforhold til kassen indenfor et tidsrum som ovenfor anført.

§ 10.

Stk. 1. Ved uansøgt afskedigelse af et medlem har den pågældende krav på det i § 9, stk. 1, omhandlede beløb, der udbetales i overensstemmelse med de i nævnte bestemmelse fastsatte regler. Efter 5 års medlemskab efter det fyldte 30. år kan godtgørelsen dog i intet tilfælde blive mindre end efter reglerne i pensionskassetilsynslovens § 9, stk. 1.

Stk. 2. Sker udtrædelsen, efter at den pågældende har opnået en pensionsalder i kassen af 15. år eller derover, kan der, forsåvidt det efter de foreliggende forhold måtte skønnes, at han ikke for tiden vil kunne få passende beskæftigelse ved skolearbejde, i stedet for udbetaling af den fornævnte godtgørelse, af pensionskassens bestyrelse tillægges ham en så stor årlig pensionsydelse, som efter en forsikringsmæssig beregning på grundlag af de opsparede bidrag vil kunne tilkomme ham på det pågældende tidspunkt.

VI. Egenpension.

§ 11.

Ethvert medlem af pensionskassen, der efter sit fyldte 65. år fratræder sin stilling på grund af alder, eller som afskediges på grund af svagelighed, er berettiget til pension af kassen efter nedennævnte regler.

§ 12.

Stk. 1. Pensionens størrelse fastsættes — bortset fra de i §§ 14, stk. 2 og 15, stk. 1 nævnte tilfælde — efter pågældende medlems pensionsalder og pensionsindtægt.

Stk. 2. Pensionsalderen regnes fra det tidspunkt, da medlemmet i 5 år efter sit fyldte 30. år har udøvet lærervirksomhed ved skoler, der henhører under nærværende pensionskasse og tillige har været medlem af pensionskassen.

Stk. 3. Et medlem, der, efter at være afskediget, genansættes, kan få sin tidligere tjenestetid medtaget ved beregning af pension i det omfang og på de vilkår, som pensionskassens bestyrelse efter indhentet erklæring fra kassens aktuar måtte bestemme.

Stk. 4. Pensionsindtægten udgør med de i § 13 nævnte undtagelser gennemsnittet af den lønning, jfr. § 5, som medlemmet har oppebåret i de efter pensionsrettens indtræden sidst forløbne 3 år før afskedigelsen. Hvis pensionsalderen er mindre end 3 år, udgør pensionsindtægten gennemsnittet af lønningsindtægten i hele tjenestetiden efter pensionsrettens indtræden.

Stk. 5. I tilfælde, hvor et medlem på grund af svagelighed eller tilskadekomst eller anden ham utilregnelig årsag er overgået fra en højere til en lavere lønnet stilling, udgør pensionsindtægten gennemsnittet af lønningsindtægten i de 3 efter hinanden følgende år, i hvilke lønningsindtægten har været størst.

§ 13.

Stk. 1. I tilfælde, hvor et medlem afskediges ved sit fyldte 70. år, udgør pensionsindtægten den ved opnåelsen af 70 år oppebårne pensionsgivende lønningsindtægt, med mindre foranstående regler giver en højere pensionsindtægt.

Stk. 2. Når et medlem forbliver i sin stilling efter det fyldte 70. år, bliver pensionen ved afskedigelsen at fastsætte, som om denne havde fundet sted ved det fyldte 70. år, altså uden at der tages hensyn til senere opnået lønstigning, og uden at pensionsalderen ved den senere tjeneste forøges.

§ 14.

Stk. 1. Pensionens størrelse bestemmes således, at en pensionsalder

under	4	år	giver	18/60	af pensionsindtægten i pension			
fra	4—7	-	—	24/60	-	—	-	—
-	7—10	-	—	30/60	-	—	-	—
-	10—12	-	—	31/60	-	—	-	—
-	12—14	-	—	32/60	-	—	-	—
-	14—16	-	—	33/60	-	—	-	—
-	16—18	-	—	34/60	-	—	-	—
-	18—20	-	—	35/60	-	—	-	—
-	20—22	-	—	36/60	-	—	-	—
-	22—24	-	—	37/60	-	—	-	—
-	24—25	-	—	38/60	-	—	-	—
-	25—26	-	—	39/60	-	—	-	—
-	26—27	-	—	40/60	-	—	-	—
-	27—28	-	—	41/60	-	—	-	—
-	2	år	og derover	42/60	-	—	-	—

Stk. 2. Under tilsvarende betingelser som fastsat for statens tjenestemænd i lovgivningen om foranstaltninger til tuberkulosens bekæmpelse, er et medlem, som afskediges på grund af smittefarlig tuberkulose i lunge eller strubehoved, berettiget til i pension at oppebære 2/3 af den af ham sidst oppebårne pensionsgivende lønningsindtægt, jfr. dog bestemmelserne i § 5, stk. 6—8.

§ 15.

Stk. 1. Såfremt et medlem af pensionskassen ved udførelse af sin tjeneste kommer således til skade, at han må afskediges, tilkommer der ham uden hensyn til alder og tjenestetid i pension 42/60 af den sidst oppebårne pensionsgivende lønningsindtægt, jfr. dog bestemmelserne i § 5, stk. 6—8.

Stk. 2. Lige med tilskadekomst regnes skadelige påvirkninger af højst nogle få dages varighed, der skyldes tjenesten eller de forhold, hvorunder denne foregår, og som medfører utjenstedygtighed.

Stk. 3. Udelukket fra behandling efter nærværende paragraf er tilskadekomst, som det pågældende medlem selv har hidført med forsæt. Har han ved grov uagtsomhed eller ved beruselse selv hidført eller dog væsentligt bidraget til tilskadekomsten, afgør undervisningsministeriet på grundlag af indstilling fra bestyrelsen, om pensionen efter denne paragraf skal nedsættes eller bortfalde.

Stk. 4. Ingen kan gøre krav på behandling efter foranstående regler, medmindre han snarest muligt, efter at tilskadekomsten er konstateret, har anmeldt det passerende for pensionskassens bestyrelse.

Stk. 5. Tilkommer der den tilskadekomne erstatning i overensstemmelse med lov om forsikring mod følger af ulykkestilfælde, jfr. lovbekendtgørelse nr. 198 af 12. april

1949, tilfalder dette erstatningsbeløb pensionskassen efter reglerne i nævnte lovs § 42, når pension efter nærværende bestemmelse tillægges medlemmet.

§ 16.

Begæring om pension på grund af svagelighed skal være ledsaget af en udførlig lægeerklæring med oplysning om sygdommens symptomer og diagnose, samt hvilken indflydelse sygdommen har på den pågældendes arbejdsevne og fremtidige tjenstdygtighed. Såfremt de således tilvejebragte oplysninger ikke er tilstrækkelige til at bedømme den pågældendes tjenstdygtighed m. v., er bestyrelsen berettiget til at fordre, at medlemmet — uden udgift for sig — underkaster sig en sådan særlig undersøgelse, eventuelt indlæggelse til observation på hospital, som anses for nødvendig i så henseende.

I alle tilfælde, hvor bestyrelsen måtte være i tvivl om helbredsgrundlaget m. v., vil sagen være at forelægge for det ved finansministeriets cirkulære af 25. september 1947 oprettede nævn for helbredsbedømmelser i tjenestemandssager.

§ 17.

Stk. 1. Ingen kan samtidig oppebære pension efter reglerne i nærværende vedtægt og lønning som lærer ved skoler, der henhører under nærværende pensionskasse, eller samtidig egenpension og enkepension. Dersom et medlems hustru efter mandens død indtræder eller forbliver i stilling, der er forbundet med medlemsskab af pensionskassen, kan hun dog senere til enhver tid vælge at oppebære enkepension mod at opgive sin stilling uden egenpension.

Stk. 2. Pension efter reglerne i denne vedtægt kan ikke oppebæres samtidig med løn eller pension fra staten, folkekirken, folkeskolen, Københavns kommunale skolevæsen eller en stilling, hvortil er knyttet medlemsskab af en statsunderstøttet pensionskasse eller pensionsfond, jfr. dog § 3, stk. 2 og 3.

Stk. 3. Når det ene af 2 samgifte medlemmer afgår ved døden, kan der, hvis omstændighederne taler derfor, af bestyrelsen tilstås det efterlevende medlem, såfremt der efterlades børn, overfor hvilke manden havde forsørgerpligt, et børnetillæg svarende til de i § 21 nævnte satser. Tilsvarende gælder, såfremt den ene ægtefælle oppebærer pension.

§ 18.

Stk. 1. Pensionen bortfalder, når vedkommende atter ansættes i en stilling, der er forbundet med ret til pension fra kassen. Når den pågældende afskediges fra den nye stilling, er han berettiget til — for så vidt der ikke måtte tilkomme ham større pension — at oppebære den pension, han tidligere har haft.

Stk. 2. Når det godtgøres, at et medlem med pension på grund af sygdom afskediget medlem atter er tjenstdygtig, og vedkommende nægter at indtræde i sin tidligere eller anden efter hans alder og kvalifikationer passende stilling, som tilbydes ham som leder eller lærer ved en skole, som henhører under nærværende pensionskasse, mister han retten til pension. Til oplysning om den pågældendes helbredstilstand er pensionskassens bestyrelse berettiget til, så ofte det findes formålstjenligt, dog ikke ud over et tidsrum af 10 år fra afskedigelsesdagen at regne, at kræve sig tilstillet lægeattest, dog uden udgift for den pågældende. Når denne trods opfordring undlader at fremskaffe en sådan lægeattest, kan pensionens udbetaling standses, indtil det er bevist, at utjenstdygtigheden vedblivende består.

Stk. 3. Pensionen bortfalder endvidere, når den pågældende uden bestyrelsens tilladelse tager fast ophold i udlandet, samt når han i et sammenhængende tidsrum af 3 år ikke har hævet pensionen uden senere at kunne bevise lovlig forhindring.

Stk. 4. I det under stk. 2 omhandlede tilfælde har den pågældende ret til en godtgørelse, der beregnes i overensstemmelse med de af forsikringsrådet i så henseende fastlagte principper.

Stk. 5. Modtager et med pension afskediget medlem af pensionskassen fast ansættelse i pensionsgivende stilling i staten, folkekirken, folkeskolen, Københavns kommunale skolevæsen eller i en stilling, hvortil er knyttet medlemsskab i en statsunderstøttet pensionsordning, bortfalder pensionen ligeledes. Afskediges den pågældende fra den nye stilling, er han berettiget til at oppebære den pension, han tidligere har haft, med fradrag af den pension, som eventuelt måtte blive tillagt ham ved afskedigelsen fra den nye stilling.

Stk. 6. Modtager et medlem, der oppebærer pension, fast ansættelse i pensionsberettigende stilling i en kommune, et koncessioneret selskab eller en anden offentlig virksomhed end omhandlet i stk. 5, bortfalder pensionen, så længe den pågældende har sådan ansættelse. Når medlemmet afskediges med pension fra den nye stilling, formindskes hans pension fra kassen med et beløb svarende til halvdelen af den ham således andetsteds fra tillagte pension.

Stk. 7. I tilfælde af pensionens bortfald i henhold til nærværende paragrafs stk. 5—6 kan bestyrelsen dog, når ansættelse i en af de foran anførte stillinger finder sted under hel eller delvis medregning af medlemmets pensionsgivende tjenestetid i pensionskassen, efter derom indgiven ansøgning træffe bestemmelse om, at der til den. pensionsordning, hvortil pågældende er overgået, overføres et beløb i analogi med pensionskassetilsynslovens bestemmelser om godtgørelse til udtrædende medlemmer i overensstemmelse med de af forsikringsrådet i så henseende fastsatte principper; i så fald bortfalder ethvert krav på fremtidige ydelser fra pensionskassen.

VII. Enkepension og børnepension.

§ 19.

Stk. 1. Enken efter et medlem, som ved dødsfaldet enten endnu var i tjenesten eller var pensioneret efter reglerne i denne vedtægt, har med de i § 22 anførte undtagelser ret til enkepension.

Stk. 2. Enkepensionen udgør:

- a) når manden endnu ikke var pensionsberettiget, 1/5 af hans lønningsindtægt, således som denne efter nærværende vedtægts §§ 5, 12 og 13 beregnes, når den lægges til grund for egenpensionen.
- b) når manden var pensionsberettiget, og hans pensionsalder udgjorde:

indtil 7 år	16/60	af hans pensionsindtægt		
fra 7—12 -	18/60	-	—	—
- 12—16 -	19/60	-	—	—
- 16—20 -	20/60	-	—	
- 20—24 -	21/60	-	—	—
- 24—26 -	22/60	-	—	—
- 26—28 -	23/60	-	—	—
- 28 år og derover.....	24/60	-	—	—

c) i tilfælde, hvor manden er omkommet ved udførelsen af sin tjeneste eller afgået ved døden som følge af tilskadekomst i tjenesten eller har været pensioneret af sådan årsag, 24/60 af den i § 15, stk. 1, nævnte pensionsindtægt.

Stk. 3. Det er dog en betingelse for efter stk. 2 b) at opnå

21/60	i	enkepension,	at	ægteskabet	har	bestået	i	mindst	10	år.
22/60	-	—	-	—	-	—	-	—	15	-
23/60	-	—	-	—	-	—	-	—	20	-
24/60	-	—	-	—	-	—	-	—	25	-

Stk. 4. Såfremt det afdøde medlem ikke har haft fuld beskæftigelse, reduceres pensionen forholdsmæssigt efter reglen i § 5, stk. 8. Har der ikke været betalt fuld ydelse efter § 5, stk. 7, nedsættes pensionen som i den nævnte bestemmelse anført.

§ 20.

Stk. 1. Retten til enkepension berøres ikke af, at separation har fundet sted.

Stk. 2. Når et medlems ægteskab, efter at have bestået i mindst 5 år, ophæves ved skilsmisse, bevarer den fraskilte hustru sin ret til enkepension, medmindre det i skilsmissevilkårene er fastsat, at der ikke tillægges hende underholdsbidrag, eller der iøvrigt i det enkelte tilfælde måtte være truffet bestemmelse om, at hun ikke skal bevare enkepensionsretten. Såfremt det den fraskilte hustru tillagte underholdsbidrag ifølge skilsmissevilkårene måtte være gjort tidsbegrænset, er hun kun berettiget til at oppebære enkepension i det tidsrum, i hvilket hun ville have været berettiget til underholdsbidrag.

Stk. 3. Har medlemmet indgået nyt ægteskab, og er såvel hans fraskilte hustru som enken berettiget til enkepension, deles denne imellem dem i forhold til det antal påbegyndte år, hvori hver af dem har været gift med medlemmet; den enkeltes andel skal i det mindste udgøre 1/3 af enkepensionen, jfr. dog stk. 5.

Stk. 4. Efter mandens død er bortfald af pensionsretten for den ene hustrus vedkommende ved dødsfald, nyt ægteskab eller på anden måde uden betydning for den anden hustrus pensionsforhold. Er den fraskilte hustrus andel i pensionen begrænset til et bestemt tidsrum, jfr. stk. 2, sidste pkt., indtræder enken dog med ophøret af dette tidsrum i den fraskilte hustrus pensionsandel.

Stk. 5. Foranstående regler finder tilsvarende anvendelse, forsåvidt medlemmet ved sin død efterlader sig flere fraskilte hustruer. I tilfælde, hvor enkepensionen skal deles imellem flere end 2 berettigede, finder en ligedeling sted.

Stk. 6. Såfremt enken allerede ved ægteskabets indgåelse oppebar egenpension, tilfalder hele enkepensionen den eller de fraskilte hustruer.

Stk. 7. Forsåvidt manden udtræder af pensionskassen uden pension, har den fraskilte hustru, bortset fra det i stk. 2, sidste punkt, omhandlede tilfælde, ret til en trediedel af udtrædelsesgodtgørelsen, jfr. § 9 og § 10, stk. 1. Har manden indgået nyt ægteskab, og er også den ny hustru berettiget til ved hans død at oppebære pension efter ham, er den fraskilte hustru dog kun berettiget til en efter reglerne i stk. 3 fastsat andel i nævnte trediedel af udtrædelsesgodtgørelsen. Er der flere fraskilte hustruer, kommer bestemmelsen i stk. 5 til anvendelse.

§ 21.

Stk. 1. Der tillægges en pensionist, til hvis pension der ydes reguleringstillæg efter de for gifte mænd og dermed ligestillede gældende regler, for de børn (herunder

stedbørn og adoptivbørn), overfor hvilke den pågældende har forsørgerpligt, følgende tillæg til pensionen;

Til 1 barn 240 kr. årlig og for hvert barn over 1 yderligere 180 kr. årlig indtil hvert barns fyldte 18. år.

Tilsvarende børnepensionstillæg ydes enken efter et mandligt medlem for de børn (herunder adoptivbørn), overfor hvilke han havde forsørgerpligt.

Den nævnte aldersgrænse kan dog med bestyrelsens godkendelse i det enkelte tilfælde forhøjes indtil det 24. år, når forsørgelsen fortsættes til gennemførelse af en offentlig godkendt uddannelse, og forholdene iøvrigt i særlig grad taler for en dispensation. Dog skal pensionen eller enkepensionen i forbindelse med de nævnte tillæg ikke kunne overstige $\frac{3}{4}$ af pensionsindtægten.

Stk. 2. Pension af tilsvarende størrelse kan ligeledes ifølge bestyrelsens bestemmelse ydes til børn, overfor hvilke et kvindeligt medlem, der er afgået ved døden, havde forsørgelsespligt.

Stk. 3. Samme ret til børnepension som i stk. 1 nævnt tilkommer et medlems fraskilte hustru, selvom hun ikke er berettiget til enkepension, for så vidt hun ikke har indgået nyt ægteskab.

§ 22.

Uberettiget til enkepension er enker, hvis ægteskab er indgået efter mandens fyldte 60. år eller på hans dødsleje eller efter, at han var afskediget med pension.

§ 23.

Stk. 1. Enkepensionen bortfalder:

- a) når enken indgår nyt ægteskab,
- b) når hun uden bestyrelsens tilladelse tager fast ophold i udlandet,
- c) når hun i et sammenhængende tidsrum af 3 år ikke har hævet pensionen uden senere at kunne bevise lovlig forhindring.

Stk. 2. Hvis en enkepension er bortfaldet derved, at enken har indgået nyt ægteskab, er hun berettiget til atter at få den samme pension, når det nye ægteskab ophører ved dødsfald eller skilsmisse. Såfremt hun også i det nye ægteskab er berettiget til enkepension fra pensionskassen, kan hun dog kun oppebære den enkepension, som er størst.

Stk. 3. Når enkepensionen bortfalder eller er bortfaldet på grund af nyt ægteskab, kan pensionstillæg til umyndige børn ifølge bestemmelse af pensionskassens bestyrelse bevares eller påny tilstås, når det godtgøres, at de økonomiske forhold i det nye ægteskab er sådanne, at hensynet til børnenes forsvarlige opdragelse gør det fornødent eller i høj grad ønskeligt.

§ 24.

Under tilsvarende betingelser som ved § 19, stk. 1, bestemt for enker tilkommer der fader- og moderløse børn (herunder adoptivbørn) af et medlem, når dette medlem havde forsørgelsespligt overfor børnene, hver en pension af 330 kr. årlig, dog ikke udover deres 18. år. Denne aldersgrænse kan dog med bestyrelsens godkendelse i det enkelte tilfælde forhøjes indtil det 24. år, når forsørgelsen fortsættes til gennemførelse af en offentlig godkendt uddannelse, og forholdene iøvrigt i særlig grad taler for en dispensation.

VIII. Efterindtægt.

§ 25.

Stk. 1. Enken efter et medlem, som oppebar pension fra pensionskassen, er berettiget til i 3 måneder efter mandens død at oppebære som efterindtægt månedlig 1/12 af hans pension. Samme ret tilfalder, når enke ikke efterlades, pensionistens uforsørgede børn under 18 år, såfremt disse ved dødsfaldet var undergivet hans forældremyndighed, samt uforsørgede, forældreløse børn under 18 år efter en kvindelig pensionist.

Stk. 2. Når en enke, som oppebærer enkepension, dør og efterlader sig uforsørgede børn under 18 år, har disse ret til i 3 måneder efter hendes død at oppebære månedlig 1/12 af hendes pension (incl. børnepensionstillæg).

Stk. 3. Ved uforsørgede børn forstås alle børn (herunder stedbørn og adoptivbørn), overfor hvem pensionisten henholdsvis pensionistens enke ifølge lov om offentlig forsorg ved sin død havde forsørgelsespligten.

Stk. 4. Efterindtægt tilkommer ikke en fraskilt hustru, selvom hun efter reglerne i § 20 er berettiget til pension, men retten til denne indtræder fra den 1. i måneden efter mandens død.

IX. Pensionens udbetaling.

§ 26.

Stk. 1. Udbetaling af egenpension tager sin begyndelse fra udløbet af det tidsrum, for hvilket lønudbetalingen har fundet sted, og ophører med udgangen af den måned, i hvilken pensionisten afgår ved døden. Såfremt medlemmet ved afskedigelsen ikke oppebar lønning, indtræder retten til egenpension fra afskedigelsen.

Stk. 2. Efterindtægten beregnes fra udløbet af den måned, hvori pensionisten er afgået ved døden.

Stk. 3. Enkepension og børnepension kommer til udbetaling efter udløbet af den periode, hvori der ydes vedkommende efterindtægt. Enkepensionen ophører med udgangen af den måned, hvori enken afgår ved døden, børnepensionen med udgangen af den måned, hvori barnet fylder 18 år.

Stk. 4. Pensionen udbetales månedlig og forud ved hver måneds begyndelse. Såfremt udbetalingsdagen falder på en helligdag, skal udbetalingen dog finde sted på den sidste søgnedag i den foregående måned. Pensionsbeløbet forhøjes til nærmeste tal i kroner og ører, der er deleligt med 12.

Stk. 5. Dødsfald i en måned, for hvilken udbetaling har fundet sted, medfører ikke pligt til tilbagebetaling af nogen del af det forud udbetalte beløb.

Stk. 6. Pensionisterne er pligtige til at afgive leve attest efter bestyrelsens nærmere bestemmelse.

X. Udbetaling af reguleringstillæg.

§ 27.

Stk. 1. Der ydes enhver, som oppebærer pension i henhold til denne vedtægt, reguleringstillæg overensstemmende med de til enhver tid for statens pensionister gældende regler.

Stk. 2. I tilfælde, hvor grundpensionen er nedsat i henhold til bestemmelsen i § 5, stk. 8, som følge af, at der ikke har været fuld beskæftigelse, finder der en tilsvarende nedsættelse af reguleringstillægget sted.

Stk. 3. Reguleringstillæg efter denne vedtægt kan ikke oppebæres samtidig med reguleringstillæg til lønning eller pension fra staten, folkeskolen, folkekirken, eller en stilling, hvortil er knyttet medlemsskab i en statsunderstøttet pensionskasse eller pensionsfond.

I tilfælde, hvor den pågældende i henhold til bestemmelsen i § 3, stk. 2, oppebærer pension fra kassen samtidig med løn eller pension fra et af de i den nævnte bestemmelse omhandlede områder, hvortil der er knyttet reguleringstillæg, kan der oppebæres reguleringstillæg til pensionen fra nærværende kasse, idet det samlede reguleringstillæg dog ikke må overstige det til den samlede ydelse fra de forskellige virksomheder svarende reguleringstillæg.

I tilfælde, hvor der finder regulering sted af grundpensionen i henhold til bestemmelsen i § 3, stk. 3, beregnes reguleringstillægget i forhold til den regulerede pension.

Stk. 4. Reguleringstillægget, der afholdes af undervisningsministeriets budget, udbetales af pensionskassen med refusion fra undervisningsministeriet.

XI. Beskyttelse af pensionskrav.

§ 28.

Medlemmer og deres efterladte, som oppebærer pension fra pensionskassen, kan ikke overdrage, pantsætte eller på anden måde råde over beløb, de har krav på hos pensionskassen, ligesom sådanne beløb ikke kan gøres til genstand for retsforfølgning fra deres kreditorers side.

XII. Kassens administration.

§ 29.

Stk. 1. Pensionskassen ledes af en bestyrelse på 6 medlemmer, som har ansvaret for pensionskassens drift og for, at lovgivningens forskrifter og reglerne i denne vedtægt overholdes.

Stk. 2. Bestyrelsens medlemmer skal være myndige og uberygtede personer, der er rådige over deres bo. Ingen kan fungere som medlem af bestyrelsen efter det fyldte 70. år uden undervisningsministeriets godkendelse.

Stk. 3. Der afholdes ordinært medlemsmøde hvert år i september eller oktober måned. Endvidere kan ekstraordinært medlemsmøde afholdes efter bestyrelsens bestemmelse. Der indkaldes til medlemsmøde med mindst 14 dages varsel ved skriftlig meddelelse til skolerne, dog at der sendes særskilt meddelelse til pensionister samt de aktive og passive medlemmer, der ikke har ansættelse ved nogen under pensionskassens omrade hørende skole. Indkaldelsen skal indeholde angivelse af dagsorden for medlemsmødet samt stedet og tidspunktet for mødets afholdelse.

På det ordinære medlemsmøde vil der være at foretage valg af bestyrelsesmedlemmer og revisorer i overensstemmelse med reglerne i § 30, stk. 2, og § 33, stk. 2.

§ 30.

Stk. 1. 2 af bestyrelsesmedlemmerne beskikkes af undervisningsministeriet, det ene efter forudgående forhandling med finansministeriet.

Stk. 2. De 4 andre bestyrelsesmedlemmer, der afgår skiftevis, vælges for et tidsrum af 4 år ad gangen af et årligt medlemsmøde. For hvert af disse medlemmer vælges

samtidig en suppleant. Genvalg kan finde sted. I bestyrelsen skal hver af de 3 skoleformer være repræsenteret.

§ 31.

Stk. 1. Bestyrelsen vælger en formand samt en næstformand til at fungere som stedfortræder i formandens forfald.

Stk. 2. Bestyrelsen er beslutningsdygtig, når 4 af dens medlemmer, herunder formanden eller næstformanden, er til stede. I tilfælde af stemmelighed er formandens — i dennes forfald næstformandens — stemme afgørende. Ethvert af bestyrelsens medlemmer er berettiget til at forelægge en af bestyrelsens flertal truffen beslutning til endelig afgørelse i undervisningsministeriet.

Stk. 3. Formanden, eventuelt næstformanden, sammenkalder bestyrelsen, når han finder anledning dertil, eller 2 medlemmer af bestyrelsen fremsætter ønske derom. Over forhandlingerne føres en protokol, der underskrives af de ved mødet tilstedeværende bestyrelsesmedlemmer.

Bestyrelsen bestemmer selv sin forretningsorden.

§ 32.

Stk. 1. Bestyrelsen antager en forretningsfører og indhenter forsikringsrådets godkendelse af den til pensionskassen knyttede aktuar. Forretningsføreren, der ikke samtidig må være medlem af bestyrelsen, skal være en myndig og uberygtet person, der er rådig over sit bo. Han varetager de løbende forretninger efter de af bestyrelsen fastsatte instrukser.

Stk. 2. Til at forpligte pensionskassen, herunder ved kvittering for og transport af de på pensionskassens navn noterede værdipapirer, kræves underskrift af formanden — eventuelt næstformanden — og forretningsføreren i forening.

Stk. 3. Undervisningsministeriet træffer bestemmelse om, hvilke beløb der kan anvendes til kassens administration og revision.

XIII. Regnskab og revision.

§ 33.

Stk. 1. Pensionskassens regnskabsår løber fra 1. april til 31. marts.

Stk. 2. Pensionskassens regnskab revideres af 2 revisorer. Den ene revisor udpeges af 4. hovedrevisorat, den anden vælges blandt pensionskassens medlemmer for et tidsrum af 3 år af det i § 30, stk. 2, omhandlede medlemsmøde.

Stk. 3. Årsregnskabet trykkes og udsendes til skolerne.

Stk. 4. Det reviderede og af bestyrelsen underskrevne regnskab indsendes inden udgangen af september måned til undervisningsministeriet og forsikringsrådet.

XIV. Status for pensionskassen.

§ 34.

Stk. 1. Pensionskassens status opgøres af kassens aktuar, så ofte bestyrelsen eller forsikringsrådet måtte finde det påkrævet, dog mindst hvert 3. år. På grundlag heraf kan undervisningsministeriet forlange vedtægtens bidrags- og pensionsbestemmelser ændrede, såfremt det økonomiske grundlag for disse måtte vise sig utilstrækkeligt, og medlem-

merne er pligtige at underkaste sig sådanne ændringer. Dog kan tilståede pensioner ikke nedsættes.

Stk. 2. Hvis statusopgørelsen omvendt viser, at pensionskassens indtægter giver dækning for mere end de fastsatte pensionsydelser, bestemmer undervisningsministeriet efter indstilling fra bestyrelsen, hvorledes bidragsydelsen vil være at nedsætte, efter at eventuelt ekstraordinært bidrag efter § 1, stk. 2 e, er bortfaldet.

Stk. 3. Den i stk. 2 omhandlede nedsættelse af medlemmernes bidrag kan dog ikke finde sted uden forsikringsrådets samtykke.

XV. Ændring af vedtægten.

§ 35.

Stk. 1. Til ændring af denne vedtægts bestemmelser kræves vedtagelse på et medlemsmøde med mindst 3/4 af de mødte stemmer. Vedtægtsændringer skal dog for at få gyldighed godkendes af henholdsvis undervisningsministeriet, finansministeriet og ministeriet for handel, industri og søfart.

Stk. 2. Uden at den foranstående fremgangsmåde er iagttaget, kan undervisningsministeriet efter indstilling af bestyrelsen godkende mindre afvigelser fra nærværende vedtægt. Endvidere er undervisningsministeriet, såfremt der skulle ske ændringer i stats-tjenestemandslovens pensionsregler, berettiget til uden afstemning blandt medlemmerne at forlange tilsvarende ændringer foretaget i vedtægten. Ændringer i vedtægten er dog kun gyldige, såfremt de er godkendt af ministeriet for handel, industri og søfart.

XVI. Pensionskassens opløsning m. m.

§ 36.

Stk. 1. Pensionskassens opløsning kan kun ske ved beslutning på 2 på hinanden følgende medlemsmøder med mindst 14 dages mellemrum, og mindst 3/4 af de mødende må stemme for opløsningen. Har et medlemsmøde vedtaget kassens opløsning, skal nyt møde efter indkaldelse fra bestyrelsen afholdes inden 2 måneder.

Stk. 2. De nærmere bestemmelser om opløsningens gennemførelse fastsættes af undervisningsministeriet efter forhandling med ministeriet for handel, industri og søfart.

Den til formuens anvendelse udarbejdede delingsplan skal godkendes af forsikringsrådet, forinden den bringes til udførelse.

§ 37.

Alle spørgsmål vedrørende medlemmernes ret overfor pensionskassen afgøres af bestyrelsen, hvis beslutning kan indbringes for undervisningsministeriet indenfor en frist af 6 måneder, efter at pågældende er blevet gjort bekendt med bestyrelsens afgørelse.

Sager vedrørende et medlems eller hans efterladdes krav imod pensionskassen kan dog rejses overfor domstolene inden udløbet af 6 måneder efter modtagelsen af ministeriets afgørelse.

XVII. Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser vedrørende ledere og lærere ved højskoler og landbrugsskoler.

§ 38.

Denne vedtægt har for ledere og lærere ved højskoler og landbrugsskoler virkning fra 1. april 1952. Bestyrelsen er dog bemyndiget til med undervisningsministeriets godken-

delse at bringe reglerne i afsnit IV, jfr. § 43, til anvendelse ved overgang, der har fundet sted efter udgangen af marts 1951.

§ 39.

Stk. 1. De nuværende medlemmer af pensions- og understøttelseskassen for lærere (lærerinder) ved de statsanerkendte højskoler og landbrugsskoler overgår som medlemmer af nærværende kasse, der overtager førstnævnte kasses forpligtelser og indestående midler.

Stk. 2. Af de i stk. 1 nævnte personer optages uanset bestemmelsen i § 4, stk. 1, med adgang til pension efter nærværende vedtægts ordinære pensionsregler, jfr. dog § 42, stk. 1, fast ansatte ledere og lærere, hvis beskæftigelse har det i § 3 nævnte omfang, for så vidt de er optaget i pensions- og understøttelseskassen inden det fyldte 40. år og ved fremlæggelsen af en helbredserklæring, udfærdiget efter en af pensionskassens bestyrelse foreskreven formular, dokumenterer tilfredsstillende helbred.

Stk. 3. Medlemmer, som ikke opfylder de i stk. 2 fastsatte betingelser, kan efter bestyrelsens bestemmelse optages med adgang til ved afgang af en af de i § 11 nævnte årsager for dem selv — og ved deres død for deres efterladte enke samt uforsørgede børn under 18 år, — at få tillagt en efter forsikringsmæssig beregning i forhold til ordinær pension fastsat pension. Denne beregnes efter en dækningsprocent, jfr. § 5, stk. 7, der fastsættes under hensyn til de pr. 1. april 1952 opsparede bidrag.

Reguleringsstillægget hertil udgør en efter forholdet mellem denne pension og ordinær pension fastsat del af tillægget til sidstnævnte pension.

Stk. 4. Andre medlemmer, der er overgåede fra pensions- og understøttelseskassen, men som ikke opnår adgang til pension efter stk. 2 eller stk. 3, optages med bevarelse af deres hidtidige rettigheder i overensstemmelse med de nærmere regler i § 42.

§ 40.

Stk. 1. For de i henhold til § 39, stk. 2 og stk. 3 optagne medlemmer regnes pensionsalderen i kassen fra det tidspunkt, da de i 5 år efter det fyldte 30. år har været medlemmer af pensions- og understøttelseskassen, eventuelt fra det tidspunkt, som en foretaget overførelse af pensionsbidrag fra et andet pensionsområde måtte begrunde. Henførelse til pensionslønningsskala finder sted i overensstemmelse med vedtægts § 5, stk. 2 og 4, jfr. dog § 41.

Pensionen beregnes efter reglerne i § 5, stk. 8, i forhold til den gennemsnitlige beskæftigelse i hele medlemstiden, derunder tiden forud for vedtægts ikrafttræden.

Stk. 2. For medlemmer, som inden forløbet af 3 år efter nærværende vedtægts ikrafttræden afskediges med pension, og for enker efter medlemmer, som inden for nævnte tidsrum afgår ved døden, er pensionsindtægten gennemsnittet af den pågældendes lønningsindtægt, jfr. § 5, for tiden efter vedtægts ikrafttræden eller, hvis pensionsalderen først kan regnes fra et senere tidspunkt, i tiden efter dette tidspunkt.

Stk. 3. Statens årlige tilskud andrager 9 pct. af medlemmets pensionsgivende lønningsindtægt, medmindre den pensionsgivende tjenestetid i overensstemmelse med foranstående regnes fra et tidspunkt, der ligger efter den pågældendes fyldte 31. år, i hvilket tilfælde tilskuddet udgør 10 pct., jfr. herved § 1, stk. 2 b.

Stk. 4. Medlemmets eget pensionsbidrag udgør 6 pct. af den vedkommende tillagte pensionsgivende lønningsindtægt, jfr. § 5, stk. 1. Såfremt den pensionsgivende tjenestealder i kassen i overensstemmelse med foranstående regnes fra efter den pågældendes fyldte 32. år, nedsættes egen- og enkepensionen som i § 5, stk. 7, og § 19, stk. 4, anført.

Bestyrelsen kan dog efter indhentet erklæring fra kassens aktuar tillade, at der, hvis omstændighederne taler derfor, i stedet ydes et aktuarmæssigt beregnet forhøjet bidrag.

Stk. 5. Ved medlemmernes udtrædelse af pensionskassen uden ret til pension finder reglerne i §§ 9 og 10 anvendelse.

§ 41.

Stk. 1. De i henhold til § 39, stk. 2 og 3 optagne medlemmer, som ved nærværende vedtægts ikrafttræden aflønnes som anført i § 5, stk. 3. kan henføres til pensionslønningsskala i overensstemmelse med vedtægtens § 5, stk. 3 og 5, under de i de nævnte bestemmelser angivne betingelser. De pågældende oppebærer ved afgang på grund af alder eller svagelighed af pensionskassen en efter forsikringsmæssig beregning fastsat pension (egen-, enke- og børnepension). Såfremt denne pension bliver mindre end den pension, de pågældende ville have opnået ved placering på seminarielærerskala fra deres indmeldelse i pensions- og understøttelseskassen, kan bestyrelsen bestemme, at medlemmet for den tid, den pågældende har været aflønnet som foran angivet, udreder et forhøjet pensionsbidrag af indtil halvdelen af det til opnåelse af sidstnævnte pension fornødne beløb, i hvilket tilfælde der af staten tilskydes et ekstraordinært bidrag af tilsvarende størrelse, jfr. § 1, stk. 2. e. For at en sådan ordning kan iværksættes, skal begæring herom fremsættes inden den 1. oktober 1953.

Stk. 2. Tilsvarende regler om placering som i stk. 1 anført kan bringes til anvendelse for så vidt angår ledere og lærere, der er medlemmer af pensions- og understøttelseskassen den 31. marts 1952, og som på et senere tidspunkt måtte overgå til aflønning som i § 5, stk. 3 anført.

§ 42.

Stk. 1. Alle nuværende medlemmer af pensions- og understøttelseskassen kan inden 1. oktober 1953 ved skriftlig meddelelse til bestyrelsen vælge fortsat at bevare deres hidtidige rettigheder med hensyn til opsparing på deres konti, jfr. §§ 4, 8, 9, 10 b-c-d og § 11 i den hidtidige vedtægt af 3. januar 1944 samt med hensyn til de opsparede beløbs anvendelse i henhold til §§ 12—16. De pågældende medlemmers opsparingskonti administreres under nærværende pensionskasse efter regler, der nærmere fastsættes af bestyrelsen.

Stk. 2. Medlemmer af pensions- og understøttelseskassen, der er samgifte ved nærværende vedtægts ikrafttræden, må vælge enten begge at optages med adgang til pension efter reglerne i § 39, stk. 2 og 3 eller begge at fortsætte medlemsskabet på de hidtidige vilkår som foran i stk. 1 anført.

Stk. 3. For medlemmer, som har valgt den i stk. 1 omhandlede ordning, svarer staten som hidtil et årligt tilskud af samme størrelse som medlemmernes egne bidrag, dog længst til de pågældendes fyldte 70. år, og således at statens tilskud fra 1. april 1952 ikke kan overstige det bidrag, som ville være ydet efter denne vedtægts ordinære regler, jfr. § 40, stk. 3.

Stk. 4. Såfremt de opsparede konti for medlemmer, der er 60 år ved vedtægtens ikrafttræden, ved pensioneringen anvendes til køb af livrente, ydes der reguleringstillæg til det årlige rentebeløb overensstemmende med nærværende vedtægts regler, jfr. dog stk. 6. Såfremt medlemmet ønsker det, kan køb af livrente ske i kassen. Livrenten i forbindelse med reguleringstillægget kan dog ikke udgøre et større beløb end den pension med reguleringstillæg, som den pågældende ville have opnået ved bidragsplacering efter vedtægtens ordinære regler.

Stk. 5. Såfremt medlemmer som de i stk. 4 nævnte i stedet for vælger at ville anvende deres opsparede konti til køb af obligationer, der deponeres i kassen, ydes der — såfremt medlemmet for sig og sin eventuelle enke inden 1. oktober 1953 over for kassen har afgivet en bindende erklæring om denne afregningsmåde — et dyrtidstillæg til obligationsrenterne, svarende til det understøttelseskassens pensionister pr. 31. marts 1952 ydede tillæg, jfr. dog stk. 6.

Stk. 6. Hvis de i stk. 4 og 5 omhandlede medlemmer har afregnet med kassen i henhold til den hidtidige vedtægts § 12, stk. 1 inden det fyldte 65. år, og uden at det skyldes svagelighed eller de i § 10, stk. 2 omhandlede forhold skønnes at være til stede, ydes reguleringstillægget, henholdsvis dyrtidstillægget, først fra det fyldte 65. år at regne.

Stk. 7. Bestyrelsen bestemmer, i hvilket omfang understøttelser, tilstået i henhold til § 17 i vedtægt af 3. januar 1944, skal opretholdes efter nærværende vedtægts ikrafttræden inden for understøttelsesfondens ydeevne pr. 1. april 1952.

§ 43.

For medlemmer, som ved overgangen fra pensions- og understøttelseskassen til nærværende pensionskasse er fyldt 30 år, overføres i det i § 7 nævnte tilfælde pågældende medlems forsikringsmæssige reserve, hvormed der forholdes som i den nævnte paragraf anført.

§ 44.

Stk. 1. De inden 1. april 1952 af pensions- og understøttelseskassen udtrådte medlemmer omfattes ikke af nærværende vedtægts bestemmelser, som ej heller kommer til anvendelse på efterladte efter sådanne medlemmer, jfr. dog stk. 2—4.

Stk. 2. Til de i stk. 1 omhandlede personer ydes fra 1. april 1952 at regne reguleringstillæg efter nærværende vedtægts regler, såfremt de pågældende i medfør af bestemmelsen i § 39, stk. 2 og 3 havde kunnet optages som medlemmer af pensionskassen og under forudsætning af, at de er udtrådt af pensions- og understøttelseskassen af en af de i § 12 i vedtægten af 3. januar 1944 anførte grunde eller under tilsvarende forhold som nævnt i nærværende vedtægts § 10, stk. 2 samt på betingelse af, at de har fået deres andel i bidrags- og tilskuds-fonden anvendt til indkøb af livrente. For så vidt de pågældende kun havde kunnet optages som medlemmer med adgang til pension efter § 39, stk. 3, fastsættes reguleringstillægget af bestyrelsen som anført i den nævnte bestemmelse. Livrente i forbindelse med reguleringstillæg kan i intet tilfælde udgøre et større beløb end den pension med reguleringstillæg, som ville tilkomme de pågældende ved bidragsplacering efter foranstående vedtægts ordinære regler.

Tilsvarende gælder for enker, der i henhold til den hidtidige vedtægts § 13 har købt livrente.

Stk. 3. Personer, som er udtrådt af pensions- og understøttelseskassen af en af de i § 12 i vedtægten af 3. januar 1944 anførte grunde, og hvis tilgodehavende i bidrags- og tilskuds-fonden er anvendt til indkøb af kreditforeningsobligationer, der er deponeret i kassen, oppebærer vedvarende et dyrtidstillæg, svarende til det understøttelseskassens pensionister pr. 31. marts 1952 ydede tillæg. De pågældende kan dog inden 1. oktober 1953 vælge at erhverve en livrente for kapitalen, jfr. herved § 42, stk. 1 og 4, til hvilken livrente der derefter vil kunne ydes reguleringstillæg efter foranstående regler, dog således at der ikke kan ydes reguleringstillæg til en højere livrente end den, der efter bestyrelsens skøn normalt kunne have været erhvervet på pensioneringstidspunktet for den da opsparede kapital, og

således at livrente i forbindelse med reguleringstillæg ikke kan udgøre et større beløb end det, der svarer til højeste pension med reguleringstillæg fra kassen. Tilsvarende gælder for enker, hvis tilgodehavende i henhold til den tidligere vedtægts § 13 er anvendt til indkøb af obligationer. Livrenten kan erhverves i kassen, mod at kassen overtager de deponerede obligationer. Overtagelseskursen fastsættes af bestyrelsen — efter indhentet erklæring fra kassens aktuar — under hensyn til beregningsgrundlagets rentefod.

Stk. 4. Reglerne i §§ 21 og 24 kommer til anvendelse for så vidt angår de i stk. 1 omhandlede personer under forudsætning af, at de pågældende havde kunnet optages i nærværende pensionskasse i overensstemmelse med reglerne i § 39, stk. 2 og 3.

XVIII. Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser vedrørende ledere og lærere ved husholdningsskolerne.

§ 45.

Denne vedtægt har for ledere og lærere ved de statsanerkendte husholdningsskoler virkning fra 1. april 1954. Bestyrelsen er dog bemyndiget til med undervisningsministeriets godkendelse at bringe reglerne i afsnit IV, jfr. § 48, til anvendelse ved overgang, der har fundet sted efter udgangen af marts 1953.

§ 46.

Stk. 1. Fast ansatte ledere og lærere ved de statsanerkendte husholdningsskoler, som 1. april 1954 er medlemmer af „Pensionskassen for lærerinder (lærere) ved de statsanerkendte husholdningsskoler og de kommunale fortsættelseskursus“, og hvis beskæftigelse har det i § 3 nævnte omfang, optages, jfr. § 2, stk. 2, for så vidt de den fornævnte dato ikke er fyldt 40 år, i overensstemmelse med reglerne i nærværende paragrafs stk. 2—4 som medlemmer af nærværende pensionskasse. Er de pågældende derimod fyldt 40 år, kan med bestyrelsens godkendelse optages, såfremt de inden 1. april 1955 skriftligt fremsætter begæring herom.

Stk. 2. Optagelsen i pensionskassen i henhold til stk. 1 er betinget af, at der finder overførsel sted til kassen af de for de pågældende i Husholdningsskolernes Pensionskasse opsparede beløb, ligesom det er et vilkår for optagelsen, at der ved fremlæggelse af en helbredserklæring udfærdiget efter en af pensionskassens bestyrelse foreskrevet formular, dokumenteres tilfredsstillende helbred.

Stk. 3. Af de i stk. 1 omhandlede personer optages — uanset bestemmelsen i § 4, stk. 1 — med adgang til pension efter nærværende vedtægt, ledere og lærere, som er indmeldt i Husholdningsskolernes Pensionskasse inden det 40. år, og for hvis vedkommende der er dækning for pension i forhold til en på forsikringsmæssigt grundlag fastsat anciennitet fra et tidspunkt, der ikke ligger tidligere end 5 år efter indmeldelsen, dog tidligst det 35. år, og inden den pågældendes fyldte 45. år.

For disse medlemmer fastsættes ancienniteten (med dækningsprocent jfr. § 5, stk.

7, for så vidt der ikke er forsikringsmæssig dækning for pension med anciennitet fra 5 år efter indmeldelsen dog tidligst det 35. år, fra det tidspunkt, fra hvilket der kan ydes anciennitet med forsikringsmæssig dækning af pensionen.

Såfremt de opsparede beløb er større end fornødent til at afgive dækning for den vedtægtsmæssige pension, anvendes indtil halvdelen af det overskydende beløb til en på for-

sikringsmæssigt grundlag fastsat forøgelse af dækningsprocenten. Forsåvidt der herved er dækning for mere end ordinær pension (dækningsprocent 100), anvendes værdien af det herefter overskydende beløb med tillæg af renter fra opgørelsestidspunktet til ydelse af et særligt tillæg til pensionen, således at reguleringstillægget nedsættes med et tilsvarende beløb.

Stk. 4. De i stk. 1 omhandlede ledere og lærere, som ikke opfylder de i stk. 3 nævnte betingelser, men som er indmeldt i Husholdningsskolernes Pensionskasse inden det fyldte 50. år, kan dog efter bestyrelsens bestemmelse optages i nærværende pensionskasse, for såvidt der for de pågældende er dækning for pension i forhold til en på forsikringsmæssigt grundlag fastsat anciennitet fra et tidspunkt, der ikke ligger tidligere end 5 år efter indmeldelsen i husholdningskassen og inden det 55. år. Iøvrigt finder reglerne i stk. 3, 2. og 3. afsnit tilsvarende anvendelse.

Reguleringstillægget til en i overensstemmelse med nærværende stk. beregnet pension udgør en efter forholdet mellem denne pension og ordinær pension fastsat del af tillægget til sidstnævnte pension.

§ 47.

Stk. 1. For de i henhold til §46 optagne medlemmer finder henførelse til pensionslønningsskala sted i overensstemmelse med vedtægtens § 5, stk. 2 og 4.

Pensionen beregnes efter reglerne i § 5, stk. 8, i forhold til den gennemsnitlige beskæftigelse i hele medlemstiden, derunder tiden forud for vedtægtens ikrafttræden.

Stk. 2. For medlemmer, som inden forløbet af 3 år efter nærværende vedtægts ikrafttræden afskediges med pension, og for enker efter medlemmer, som inden for nævnte tidsrum afgår ved døden, er pensionsindtægten gennemsnittet af den pågældendes lønningsindtægt, jfr. § 5, for tiden efter vedtægtens ikrafttræden eller, hvis pensionsalderen først kan regnes fra et senere tidspunkt, i tiden efter dette tidspunkt.

Stk. 3. Statens årlige tilskud andrager 9 pct. af medlemmets pensionsgivende lønningsindtægt, medmindre den pensionsgivende tjenestetid i overensstemmelse med foranstående regnes fra et tidspunkt, der ligger efter den pågældendes fyldte 31. år, i hvilkettilfælde tilskuddet udgør 10 pct., jfr. herved § 1, stk. 2 b.

Stk. 4. Medlemmets eget pensionsbidrag udgør 6 pct. af den vedkommende tillagte pensionsgivende lønningsindtægt, jfr. § 5, stk. 1. Såfremt den pensionsgivende tjenestetid i kassen i overensstemmelse med foranstående regnes fra et tidspunkt efter den pågældendes fyldte 32. år, nedsættes egen- og enkepensionen som i § 5, stk. 7, og § 19, stk. 4, anført. Bestyrelsen kan dog efter indhentet erklæring fra kassens aktuar tillade, at der, hvis omstændighederne taler derfor, i stedet ydes et aktuarmæssigt beregnet forhøjet bidrag.

Stk. 5. Med hensyn til henførelse til pensionslønningsskala kan tilsvarende regler som de i § 41 nævnte bringes til anvendelse.

Stk. 6. Ved medlemmernes udtrædelse af pensionskassen uden ret til pension finder reglerne i §§ 9 og 10 anvendelse.

§ 48.

For medlemmer, som ved overgangen fra Husholdningsskolernes Pensionskasse til nærværende pensionskasse er fyldt 30 år, overføres i det i § 7 nævnte tilfælde pågældende medlems forsikringsmæssige reserve, hvormed der forholdes som i den nævnte paragraf anført.

§ 49.

De inden 1. april 1954 af Husholdningsskolernes Pensionskasse udtrådte medlemmer omfattes ikke af nærværende vedtægts bestemmelser, som ej heller kommer til anvendelse på efterladte efter sådanne medlemmer.

København, den 6. april 1954.

J. Dybdal.
formand.

A. Vøhtz.

H. Salicath.

J. Sørensen.

F. Hasseriis. V. Hammer.

M. Skriver.

N. Hertel.

V. Amdal.

R.Føns.

Marie Frank. P. Haugen-Johansen.

Udvalget angående privatskolelærernes pensionsforhold.

Efter det foreliggende forslag til pensionsordning for lærerinder ved de statsanerkendte husholdningsskoler skønnes det, at 73 medlemmer af pensionskassen for lærerinder ved de statsanerkendte husholdningsskoler og de kommunale fortsættelseskursus vil blive overført til pensionskassen for højskoler og landbrugsskoler. Alle de overførte medlemmer er tjenstgørende, idet ingen pensionister overføres.

Statens pensionsbidrag for de 73 medlemmer, der overgår fra den ene pensionsordning til den anden, udgør ca. 20 000 kr. årligt. De opsparede kontobeløb udgør ialt ca. 615 000 kr. pr. 1. april 1954.

Den skitserede nyordning ligger på linie med den pr. 1. april 1952 gennemførte nyordning for højskole- og landbrugsskolelærere. Ud over de medlemmer, der overgår fra den hidtidige ordning, forventes det, at 43 lærerinder vil blive pligtige medlemmer af den nye ordning straks fra dens etablering pr. 1. april 1954.

Den forsikringstekniske opgørelse giver til resultat, at præmiereserven for samtlige medlemmer bliver lig det beløb på 615 000 kr., som overføres for de medlemmer, der overgår fra den hidtidige ordning. Det vil således ikke være nødvendigt at tilføre ekstra kapital ved den nye pensionsordnings etablering.

Statens årlige udgift til pensionsbidrag til lærerinder under nyordningen ved de statsanerkendte husholdningsskoler vil udgøre ca. 46 000 kr. efter forholdene pr. 1. april 1954. Da den hidtidige årlige udgift har været ca. 20 000 kr., bliver statens merudgift ca. 26 000 kr. årlig. Forøgelsen skyldes dels optagelse af 43 nye medlemmer, dels overgangen fra den tidligere opsparingsordning til den nye mere rationelt opbyggede pensionsordning.

Der vil ikke pr. 1. april 1954 blive udgifter til reguleringstillæg.

Ærbødigst

H. P. Rasmussen.